

# รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๓

## ความสามารถในการแข่งขัน

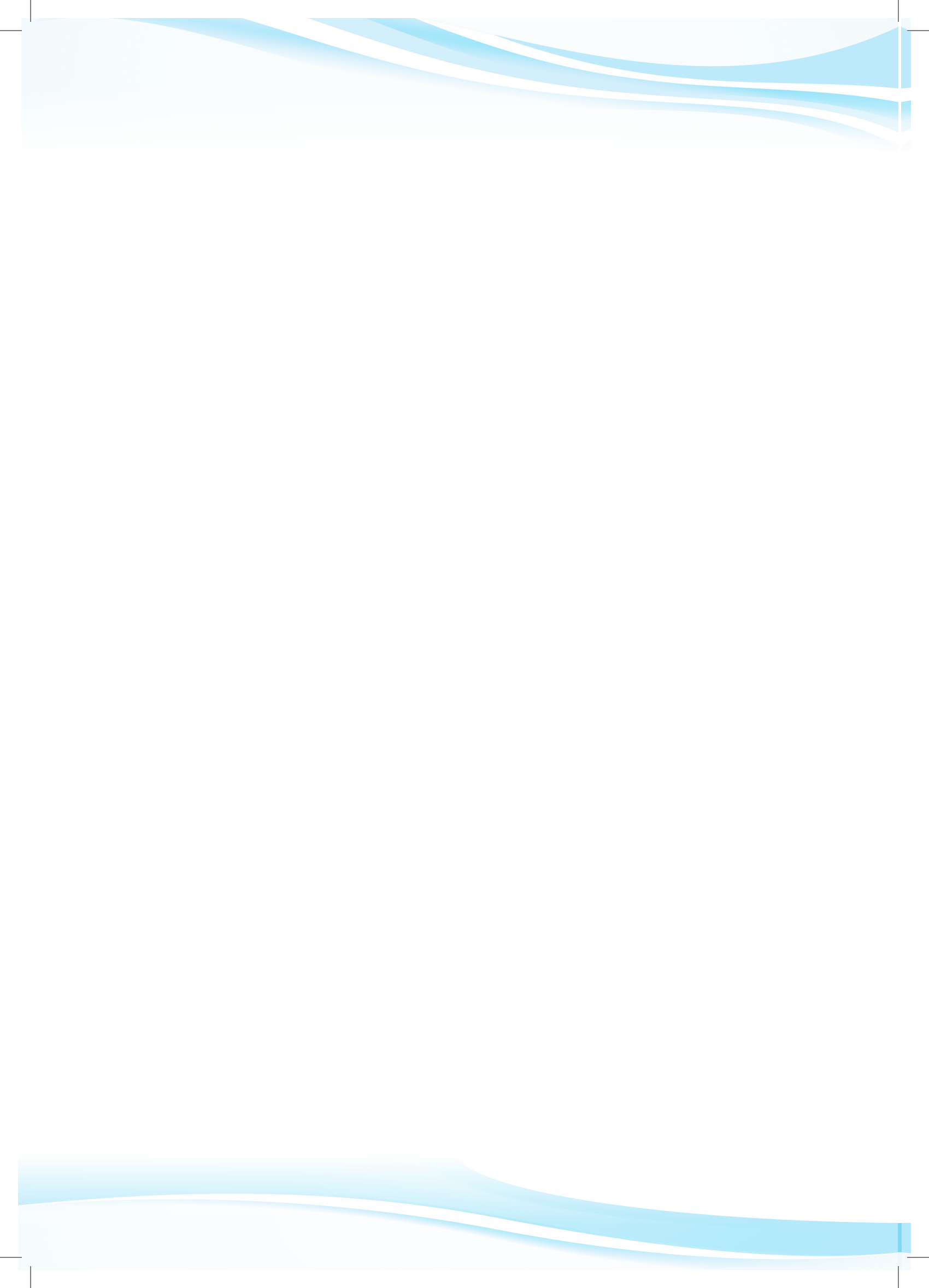


- ความเป็นมา
- ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- การวิเคราะห์ผล
- สรุปและข้อเสนอแนะ



รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๓

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา



## คำนำ

สองทศวรรษหลังการปฏิรูปการศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ สังคมไทยเห็นว่าคุณภาพการศึกษาไทย ตกอยู่ในภาวะวิกฤติของปัญหาที่มีความรุนแรงสลับซับซ้อนและฝังลึกในระบบที่ยากต่อการแก้ไขและมีความเหลื่อมล้ำ ในโอกาสทางการศึกษาอย่างมาก สถานศึกษาชั้นนำที่มีคุณภาพการศึกษามีจำนวนไม่มากนัก ส่งผลให้สมรรถนะ ขีดความสามารถแข่งขันของประเทศอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับภูมิภาคเดียวกัน ในส่วนของการศึกษาระดับ อาชีวศึกษาและอุดมศึกษาไม่สามารถผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะ สมรรถนะ ตอบสนองตามความต้องการ ของภาคการจ้างงานได้ และไม่สามารถสร้างสรรค์งานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ๆ ได้ แสดงให้เห็นถึง ความด้อยประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการศึกษาไทยทุกระดับ ซึ่งการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นปัจจัย สำคัญในการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีสมรรถนะสูงเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถแข่งขันของประเทศในเวทีโลก เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายไทยแลนด์ ๔.๐

ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาขึ้น โดยได้รับการ แต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติ มาตรา ๒๖๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ทำการศึกษาข้อมูล จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และยกร่างกฎหมายที่จำเป็น ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ มีระยะเวลาในการดำเนินงานรวม ๒ ปี ในระยะเวลา ๒ ปีที่ผ่านมา นั้น คณะกรรมการอิสระฯ ได้ทำการศึกษาเอกสารและข้อมูลจากรายงานของสภาปฏิรูปประเทศ สภาขับเคลื่อน การปฏิรูปแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ รายงานผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน การรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ ทั่วประเทศ รวมถึงการ ศึกษาข้อเท็จจริงจากสถานศึกษาในระดับต่างๆ แล้วนำมาวิเคราะห์ถึงปัญหา ต้นตอของปัญหา และจัดทำ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้ให้ความเห็นชอบในหลักการแล้วเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ นอกจากนี้ คณะกรรมการอิสระฯ ยังได้ยกร่างกฎหมายการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ ซึ่งเป็นการถอด หลักการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญออกมาเป็นธรรมนูญด้านการศึกษา และกฎหมายลำดับรองที่เห็นว่า จำเป็นอย่างเร่งด่วน ประกอบด้วย พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกฎหมายลำดับรองดังกล่าวได้ถูกประกาศใช้เป็นกฎหมายเรียบร้อยแล้ว

ในส่วนของรายงานเฉพาะเรื่องฉบับนี้เป็นเอกสารประกอบรายงานพันธกิจของคณะกรรมการอิสระเพื่อ  
การปฏิรูปการศึกษา มีจำนวน ๑๒ เล่ม ประกอบด้วย

รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๑ คุณภาพการศึกษาไทย

รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๒ ความไม่เสมอภาคทางการศึกษา

รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๓ ความสามารถในการแข่งขัน

รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๔ การด้อยประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการการศึกษา

รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๕ การปฏิรูประบบการศึกษาโดยรวม

รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๖ ความสำคัญและความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย

รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๗ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๘ การปฏิรูปครูและอาจารย์

รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๙ การปฏิรูปการเรียนการสอนด้วยสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๑๐ การปรับโครงสร้างในระบบการศึกษา

รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๑๑ การพลิกโฉมการศึกษาด้วยระบบดิจิทัล

รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๑๒ หลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาหวังว่ารายงานพันธกิจและรายงานเฉพาะเรื่องชุดนี้จะเป็น  
ประโยชน์ต่อผู้สนใจต่อไป



## สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความสามารถในการแข่งขันของชาติและการศึกษา	๑
๑. ความเป็นมา	๑
๒. ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	๒
๒.๑ The Global Competitiveness Index (GCI)	๒
๒.๒ Global Competitiveness Index ๔.๐	๓
๒.๓ Institute for Management Development World Competitiveness	๕
๒.๔ IMD World Digital Competitiveness (WDC)	๕
๒.๕ Ease of Doing business	๖
๒.๖ QS World University Ranking และ World University Ranking ของ TIMES Higher Education	๗
๓. การวิเคราะห์ผล	๘
๓.๑ Global Competitive Index	๘
๓.๑.๑ GCI ๒๐๑๗ – ๒๐๑๘ : เราอยู่ตรงไหนเมื่อเทียบกับผู้อื่น	๘
๓.๑.๒ GCI ๔.๐ : เราอยู่ตำแหน่งไหนเมื่อเทียบกับเกณฑ์	๑๒
๓.๒ IMD World Competitiveness	๑๗
๓.๒.๑ IMD World Competitiveness	๑๗
๓.๒.๒ The IMD World Digital Competitiveness (WDC)	๒๔
๓.๓ Ease of Doing Business	๒๖
๓.๔ QS World University Ranking	๒๙
๓.๕ World University Ranking โดย Times Higher Education	๓๑
๔. สรุปและข้อเสนอแนะ	๓๔
๔.๑ สรุป	๓๔
๔.๒ ข้อเสนอแนะ	๓๕
เอกสารอ้างอิง	๓๗



รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๓ ความสามารถในการแข่งขัน

## สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ ๑ เสาหลักสำหรับการจัดอันดับของ GCI	๓
ภาพที่ ๒ เกณฑ์และขั้นตอนการจัดอันดับของ The IMD World Digital Competitiveness	๖
ภาพที่ ๓ ผลการจัดอันดับของ GCI	๙
ภาพที่ ๔ ค่า GCI ของประเทศไทยรายด้านเทียบกับกลุ่ม ASEAN	๑๐
ภาพที่ ๕ ภาพรวมความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยปี ค.ศ. ๒๐๑๗ - ๒๐๑๘ จาก GCI	๑๑
ภาพที่ ๖ คะแนน GCI ๔.๐ ของประเทศไทย	๑๓
ภาพที่ ๗ คะแนน GCI ๔.๐ ในแต่ละเสาหลักของประเทศไทย	๑๔
ภาพที่ ๘ คะแนน GCI ๔.๐ ในเสาหลักที่ ๕ และ ๖ ของประเทศไทย	๑๕
ภาพที่ ๙ คะแนน GCI ๔.๐ ในกลุ่มเอเชีย - แปซิฟิก	๑๖
ภาพที่ ๑๐ เปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการแข่งขันในกลุ่มประเทศอาเซียนจาก WCY ๒๐๑๗	๑๗
ภาพที่ ๑๑ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศเอเชีย - แปซิฟิก	๑๘
ภาพที่ ๑๒ เปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันกับกลุ่มประเทศเอเชีย - แปซิฟิก จาก WCY ๒๐๑๗	๑๘
ภาพที่ ๑๓ อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยจำแนกเป็นรายด้าน จาก WCY ๒๐๑๗	๒๐
ภาพที่ ๑๔ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเมื่อเทียบกับประเทศอาเซียน	๒๒
ภาพที่ ๑๕ จุดอ่อนของโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทย	๒๓
ภาพที่ ๑๖ เปรียบเทียบอันดับ IMD World Competitiveness Ranking ๒๐๑๗ และ ๒๐๑๘	๒๔
ภาพที่ ๑๗ พัฒนาการของความสามารถในการแข่งขันดิจิทัลโลกของประเทศไทย	๒๕
ภาพที่ ๑๘ เปรียบเทียบอันดับ IMD World Digital Competitiveness ปี ๒๐๑๗ - ๒๐๑๘	๒๖
ภาพที่ ๑๙ คะแนนความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ	๒๗
ภาพที่ ๒๐ อันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจบางปัจจัยของประเทศไทย	๒๘
ภาพที่ ๒๑ เปรียบเทียบอันดับมหาวิทยาลัยไทยกับชาติอาเซียน	๓๐
ภาพที่ ๒๒ กราฟแสดงการวิจัยที่เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ : เปรียบเทียบเชิงปริมาณ	๓๓
ภาพที่ ๒๓ กราฟแสดงผลงานวิจัยตีพิมพ์ ที่ได้รับการอ้างอิงของ ๔ ประเทศ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	๓๓





๓

รายงานเฉพาะเรื่องที่ ๓ ความสามารถในการแข่งขัน



## ความสามารถในการแข่งขันของชาติและการศึกษา



คุณภาพการศึกษา และความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญทำให้ความสามารถในการแข่งขันของชาติโดยรวมด้อยลงทรัพยากรทางสมองของประเทศไม่ได้รับพัฒนาศักยภาพ ยิ่งกว่านั้นแม้ในส่วนที่อยู่ในสภาพสูงของประเทศก็ยังไม่เท่าเทียมและไม่สามารถแข่งขันได้ในโลก ในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยของโลกและของอาเซียน มหาวิทยาลัยของไทยอยู่ในระดับต่ำกว่าที่พึงจะเป็น ตามฐานะและสภาพด้านต่างๆ ของประเทศ และมีแนวโน้มที่แสดงได้ว่าถดถอยลงมาเรื่อยๆ ทำให้ถูกประเทศเพื่อนบ้านพัฒนาแซงหน้าไป

### ๑. ความเป็นมา

การกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยถือเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการสร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขันในเวทีโลกได้ สำหรับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (National Competitiveness) หมายถึงขีดความสามารถและผลประกอบการของประเทศในการสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การประกอบกิจการ ซึ่งการประเมินขีดความสามารถทางการแข่งขันนั้น จะช่วยให้เข้าใจถึงจุดเด่นและจุดด้อยของประเทศในเชิงเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ณ ช่วงเวลาเดียวกัน และสามารถพัฒนาประเทศเพื่อความได้เปรียบในการแข่งขัน (Advantage Competitive) ในเวทีโลกได้

องค์กรที่ทำการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศสมาชิก มีหลายองค์กร และมีการจัดอันดับประเทศในหลากหลายด้าน การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจก็ได้รับความสนใจและเป็นที่ยอมรับมาก ได้แก่ การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั่วโลก (World Competitiveness Ranking) โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) ดัชนีความสามารถในการแข่งขันรวม (The Global Competitiveness Index : GCI) โดย สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF) รวมทั้งจัดอันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจในประเทศต่างๆ (Ease of Doing Business) โดยธนาคารโลก (World Bank) ซึ่งแต่ละสถาบันจะมีหลักเกณฑ์หรือวิธีการจัดอันดับที่แตกต่างกันไป และในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของสถาบัน IMD WEF และ World Bank ในแต่ละปีจะมีการใช้ข้อมูลจากรายงานสถิติ (Secondary data หรือ Hard data) ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐในประเทศและจากองค์กรระหว่างประเทศ และข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็น (Survey data) ของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารระดับสูงประกอบกัน ทั้งนี้เพื่อให้เห็นถึงการพัฒนาประเทศในองค์รวม

ไม่ว่าจะจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของสถาบันใด องค์กรประกอบหรือตัวชี้วัดใด รากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศและความสามารถในการแข่งขัน ล้วนเกี่ยวข้องกับความสามารถของคนในประเทศ และความสามารถของคนในประเทศล้วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาของรัฐ ที่ผ่านมามีเมื่อพิจารณาอันดับความสามารถในการแข่งขันในด้านต่างๆ

จะพบว่าอันดับของประเทศเรายังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก แม้แต่ในอาเซียนเอง ไม่ต้องกล่าวถึงประเทศสิงคโปร์ที่อยู่ในระดับโลก เอาแค่ประเทศมาเลเซียเราก็มีอันดับที่ต่ำกว่าจากหลายสำนัก การทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันในเรื่องต่างๆ จะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาได้พบปัญหาแล้วนำไปสู่การวิเคราะห์เหตุแห่งปัญหาได้ถูกต้อง ท้ายที่สุดก็จะนำไปสู่คำตอบว่าเราจะต้องปฏิรูปการศึกษาของประเทศอย่างไร

## ๒. ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

### ๒.๑ The Global Competitiveness Index (GCI)

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันระดับโลก (The Global Competitiveness Index, GCI) ที่จัดทำโดย World Economic Forum (WEF) ซึ่งมีการทำรายงานไว้ใน Global Competitive Report ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการใช้วัดความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศ ทั้งระดับจุลภาค (Microeconomic) และระดับมหภาค (Macroeconomic) โดยนิยาม “ขีดความสามารถในการแข่งขัน” (Competitiveness) ไว้ว่า เป็นการวัดความมีประสิทธิภาพของสถาบัน นโยบาย และปัจจัยที่บ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของประเทศ นอกจากนี้รายงานดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละประเทศ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาทิศทางของนโยบายในภาคส่วนต่างๆ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มประสิทธิภาพของประเทศ อันจะส่งผลถึงความอยู่ดีกินดีของประชากรและการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

การแบ่งกลุ่มประเทศในการจัดอันดับ GCI ประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๗ - ๒๐๑๘ ได้แบ่งประเทศจำนวน ๑๓๗ ประเทศ โดยใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อประชากร (GDP per capita) เป็นเกณฑ์ แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ

ระดับที่ ๑ กลุ่มประเทศที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยปัจจัยพื้นฐาน (Stage ๑ : Factor - driven) ได้แก่ ประเทศที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อประชากรต่ำกว่า ๒,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ

ระดับที่ ๒ กลุ่มประเทศที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยประสิทธิภาพ (Stage ๒ : Efficiency - driven) ได้แก่ ประเทศที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อประชากรอยู่ระหว่าง ๓,๐๐๐ – ๘,๙๙๙ เหรียญสหรัฐ

ระดับที่ ๓ กลุ่มประเทศที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยนวัตกรรม (Stage ๓ : Innovation - driven) ได้แก่ ประเทศที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อประชากรสูงกว่า ๑๗,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ

นอกจากนี้ WEF ยังได้ระบุเพิ่มเติมถึงประเทศที่มีลักษณะอยู่ระหว่าง “การเปลี่ยนผ่าน” (Transition) ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

- กลุ่มประเทศที่มีลักษณะอยู่ระหว่างการเปลี่ยนผ่านจากระดับที่ ๑ เป็นระดับที่ ๒ มีจำนวน ๑๖ ประเทศ
- กลุ่มประเทศที่มีลักษณะอยู่ระหว่างการเปลี่ยนผ่านจากระดับที่ ๒ เป็นระดับที่ ๓ มีจำนวน ๒๐ ประเทศ

โดยประเทศไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยประสิทธิภาพ (Stage ๒ : Efficiency - driven)

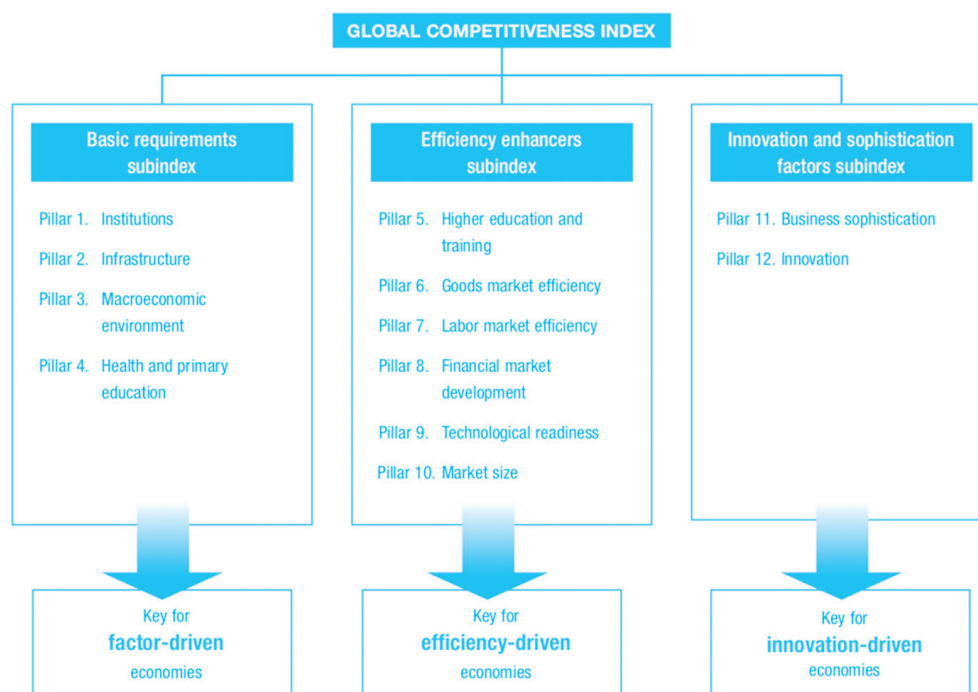
GCI แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่มดัชนี ๑๒ เสาหลัก (รวมทั้งสิ้น ๑๑๔ ตัวชี้วัดย่อย) ได้แก่

**กลุ่มดัชนีพื้นฐาน (Basic Requirement)** ประกอบด้วย ๔ เสาหลักคือ สถาบัน (Institutions), โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure), ความมั่นคงของเศรษฐกิจในระดับมหภาค (Macroeconomic Environment) และการสาธารณสุขและการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Health and Primary Education)

**กลุ่มดัชนีการเพิ่มประสิทธิภาพ (Efficiency Enhancers)** ประกอบด้วย ๖ เสาหลักคือ การศึกษาระดับสูงและการฝึกทักษะ (Higher Education and Training), ประสิทธิภาพของตลาดสินค้า (Goods Market Efficiency), ประสิทธิภาพของตลาดแรงงาน (Labor Market Efficiency), การพัฒนาของตลาดการเงิน (Financial Market Development), ความพร้อมทางเทคโนโลยี (Technology Readiness) และขนาดของตลาด (Market Size)

**กลุ่มดัชนีนวัตกรรม (Innovation and Sophistication Factors)** ประกอบด้วย ๒ เสาหลักคือ ศักยภาพทางธุรกิจ (Business Sophistication) และนวัตกรรม (Innovation)

โดยคะแนน GCI จะอยู่ระหว่าง ๑ - ๗ คะแนนสูง หมายถึง มีความสามารถในการแข่งขันสูง



ภาพที่ ๑ เสาหลักสำหรับการจัดอันดับของ GCI

ที่มา : World Economic Forum (๒๐๑๗)

## ๒.๒ Global Competitiveness Index ๔.๐

GCI เดิมตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีระดับการพัฒนา (Theory of stages of development) ที่เชื่อว่า เส้นทางการพัฒนาประเทศมีแค่แบบเดียวและแบ่งเป็นลำดับขั้น โดยในขั้นแรก เมื่อประเทศยังมีรายได้ต่ำ การพัฒนาจะเกิดขึ้นได้ด้วยกระบวนการ ‘กลายเป็นอุตสาหกรรม’ (Industrialization) ที่ใช้แรงงานราคาถูกและทรัพยากรธรรมชาติเท่านั้น ดังนั้น การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในขั้นนี้ควรมุ่งเป้าไปที่ ‘กลุ่มดัชนีพื้นฐาน’ ขั้นที่สอง เมื่อประเทศเริ่มพัฒนา ระดับค่าจ้างจะเริ่มสูงขึ้น ในขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติก็เริ่มหมดลง การพัฒนาประเทศในขั้นนี้

จะต้องให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพ และการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศก็ควรมุ่งเป้าไปที่ ‘กลุ่มดัชนีการเพิ่มประสิทธิภาพ’ เช่น การพัฒนาทักษะแรงงาน การพัฒนาตลาดการเงิน เป็นต้น เมื่อประเทศเข้าสู่ระดับการพัฒนาในขั้นสุดท้าย นวัตกรรมจะเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจ นโยบายที่เหมาะสมจึงเป็นนโยบายที่ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม

ด้วยสมมติฐานข้างต้น การคำนวณขีดความสามารถในการแข่งขันของ GCI ของแต่ละประเทศจึงให้น้ำหนักแต่ละเสาหลักไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับว่าระดับการพัฒนาของประเทศนั้นๆ เป็นอย่างไร เช่น ประเทศไทยซึ่งถูกกำหนดให้อยู่ในลำดับขั้นการพัฒนาที่สอง กลุ่มดัชนีนวัตกรรมมีน้ำหนักเพียง ๑๐% เท่านั้น ส่วนสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับขั้นที่สาม กลุ่มดัชนีนวัตกรรมมีน้ำหนักมากถึง ๓๐% อย่างไรก็ตาม ในบริบทของการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ ประเทศกำลังพัฒนาอาจก้าวกระโดดทางการพัฒนาครั้งใหญ่ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีได้เลย เพราะเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้เข้าถึงตลาดความรู้ และเทคโนโลยีได้ง่ายขึ้น แม้จะยังไม่มีสูตรสำเร็จที่แน่นอนว่าต้องดำเนินนโยบายพัฒนาอย่างไร แต่หนทางสู่ความมั่งคั่งและความรุ่งเรืองของแต่ละประเทศนั้นเปิดกว้างมากขึ้นอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ภายใต้ฐานคิดเช่นนี้ GCI ๔.๐ จึงแบ่งตัวชี้วัดออกเป็น ๔ ด้าน ๑๒ เสาหลัก โดยแต่ละเสาหลักมีน้ำหนัก ๘.๓% เท่ากันหมด

การให้น้ำหนักทุกเสาหลักเท่ากันหมดสะท้อนว่า โมเดลการพัฒนาแบบใหม่จำเป็นต้องมองแบบองค์รวม (Holistic Approach) เห็นความเชื่อมโยงและปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ มากกว่าการให้น้ำหนักไปที่เสาหลักใดเสาหลักหนึ่งอย่างเดียว เพราะแต่ละเสาหลักไม่สามารถทดแทนกันได้ เช่น การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่ไม่มีการพัฒนาทักษะดิจิทัลให้กับแรงงาน ดอกผลของการลงทุนย่อมไม่เกิดขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้แต่ละประเทศยังสามารถจัดลำดับความสำคัญของนโยบายตามความเหมาะสมและข้อจำกัดของตนเองได้ ไม่จำเป็นต้องผูกติดกับระดับการพัฒนาเหมือนเมื่อก่อน

The Global Competitiveness Index ๔.๐ (GCI ๔.๐) ประกอบด้วย ๔ กลุ่มดัชนี ๑๒ เสาหลัก (รวมทั้งสิ้น ๘๘ ตัวชี้วัดย่อย) ได้แก่

**กลุ่มดัชนีการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย (Enabling Environment)** ประกอบด้วย ๔ เสาหลักคือ สถาบัน (Institutions), โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure), การปรับตัวตามเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT Adoption) และเสถียรภาพของเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomics stability)

**กลุ่มดัชนีทุนมนุษย์ (Human capital)** ประกอบด้วย ๒ เสาหลักคือ การสาธารณสุข (Health) และทักษะ (Skills)

**กลุ่มดัชนีตลาด (Markets)** ประกอบด้วย ๔ เสาหลักคือ ตลาดสินค้า (Product Market), ตลาดแรงงาน (Labor Market), ระบบการเงิน (Financial System) และขนาดของตลาด (Market Size)

**กลุ่มดัชนีระบบนิเวศของนวัตกรรม (Innovation Ecosystem)** ประกอบด้วย ๒ เสาหลักคือ พลวัตของภาคธุรกิจ (Business Dynamism) และสมรรถนะด้านนวัตกรรม (Innovation Capacity)

แม้จะมีนิยาม แหล่งข้อมูล และการวัดที่แตกต่างกันในรายละเอียด แต่หากเปรียบเทียบ GCI ๔.๐ กับ GCI เดิม โดยคร่าวๆ จะพบว่า กลุ่มดัชนีบางกลุ่มอาจพอเทียบเคียงกันได้ เช่น กลุ่มดัชนีการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย (GCI ๔.๐) กับกลุ่มดัชนีพื้นฐาน (GCI) หรือกลุ่มดัชนีระบบนิเวศของนวัตกรรม (GCI ๔.๐) กับกลุ่มดัชนีนวัตกรรม (GCI) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม จุดที่สำคัญของ GCI ๔.๐ คือ ‘กลุ่มดัชนีทุนมนุษย์’ ซึ่งที่ผ่านมา การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รายได้ต่ำ มักจะเป็นการ ‘แลก’ (Trade off) ระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจกับความครอบคลุมทางสังคม (Social Inclusion) แต่ในโลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สุขภาพ การศึกษา และทักษะของประชาชนเป็นกุญแจสำคัญ

ในการเพิ่มผลิตภาพของประเทศ ยิ่งไปกว่านั้น การมีทุนมนุษย์ที่เข้มแข็งจะทำให้เศรษฐกิจยืดหยุ่นมากพอที่จะรับมือความไม่แน่นอน

### ๒.๓ Institute for Management Development World Competitiveness

IMD World Competitiveness Center เป็นหน่วยงานจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั่วโลกของสถาบันการศึกษานานาชาติ หรือโดยนำเสนอรายงาน IMD World Competitiveness Yearbook (WCY) ซึ่งได้มีการจัดทำมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๘๙ จนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอรายละเอียดของประเทศต่างๆ เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการเปรียบเทียบระดับความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ซึ่งเชื่อมโยงไปสู่การวิเคราะห์แนวโน้มการพัฒนาด้านต่างๆ และยกระดับความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศเพื่อสร้างความแข็งแกร่งและการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยมีประเทศที่ได้รับการจัดอันดับการเปลี่ยนแปลงกันในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ (ค.ศ. ๒๐๑๗) มีจำนวนทั้งหมด ๖๓ ประเทศ

จำนวนเกณฑ์ชี้วัดทั้งหมดที่ใช้ในการจัดอันดับในแต่ละปีอยู่ระหว่าง ๒๓๙ - ๒๕๘ เกณฑ์ชี้วัดรวมเกณฑ์ชี้วัดที่มีได้นำมาคำนวณอันดับด้วยจะอยู่ระหว่าง ๓๑๔ - ๓๔๓ เกณฑ์ชี้วัด แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่มหลัก (Competitiveness Factors) และให้น้ำหนักกลุ่มร้อยละ ๒๕ เท่ากัน สำหรับปี ๒๐๑๗ IMD ใช้เกณฑ์ชี้วัดรวมทั้ง ๓๔๐ เกณฑ์ชี้วัด เป็นเกณฑ์ชี้วัดที่นำมาใช้ในการจัดอันดับจำนวน ๒๕๘ เกณฑ์ชี้วัด

ข้อมูลที่ใช้มาจากสามแหล่ง คือ ๑) ข้อมูลสถิติ (Hard data) ที่ได้จากแหล่งข้อมูลทั้งภายในประเทศ ภูมิภาค และองค์กรระหว่างประเทศ รวมทั้งสถาบันเครือข่าย จำนวน ๑๔๓ เกณฑ์ ๒) ข้อมูลสำรวจ (Survey data) เป็นข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารในภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจ มีจำนวน ๑๑๕ เกณฑ์ และ ๓) ข้อมูลที่มาจากภูมิหลัง (Background) จำนวน ๘๐ เกณฑ์

ทั้งนี้ IMD ได้แยกตัวชี้วัดออกเป็น ๔ ปัจจัย ได้แก่ ๑) สภาวะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ๒) ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency) ๓) ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) ๔) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

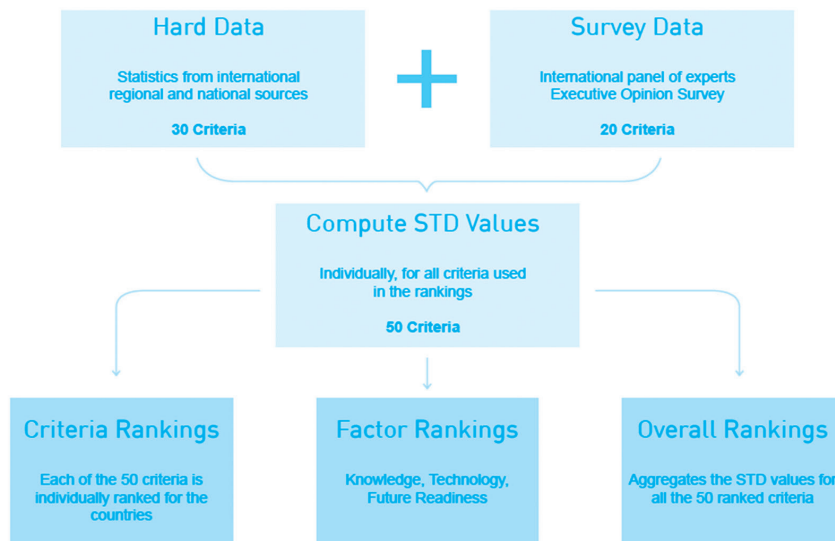
### ๒.๔ IMD World Digital Competitiveness (WDC)

สถาบัน IMD World Competitiveness Center นอกจากจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันแล้ว ยังจัดลำดับความสามารถในการแข่งขันดิจิทัลโลก (The IMD World Digital Competitiveness, WDC) ทั้งนี้ จะเห็นว่ายุคนี้เป็นยุคดิจิทัล และแนวคิดเศรษฐกิจดิจิทัลยังเป็นแนวคิดที่นำมาใช้พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ โดย WDC จะจัดลำดับความสามารถของประเทศต่างๆ ในการนำและสำรวจเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technologies) มาใช้เพื่อการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของรัฐบาล การใช้ในทางธุรกิจหรือทั่วไป โดยพิจารณาจาก ๓ ปัจจัยหลัก ได้แก่ ๑) ด้านความรู้ (Knowledge) ๒) ด้านเทคโนโลยี (Technology) และ ๓) ด้านความพร้อมในอนาคต (Future Readiness) โดยทั้ง ๓ ปัจจัยหลัก จะประกอบด้วยปัจจัยย่อยทั้งหมด ๙ ปัจจัย ๕๐ เกณฑ์ โดยมาจากข้อมูลทางสถิติ (Hard data) จำนวน ๓๐ เกณฑ์ และมาจากการสำรวจความคิดเห็น (Survey data) ๒๐ เกณฑ์ แต่ละปัจจัยจะมีปัจจัยที่เป็นอิสระจากกันและแต่ละเกณฑ์จะถูกแปลงให้เป็นค่ามาตรฐานก่อนนำมารวมกันและนำไปจัดลำดับ

### Digital Competitiveness Factors and Sub-factors



### Computing the Rankings



ภาพที่ ๒ เกณฑ์และขั้นตอนการจัดอันดับของ The IMD World Digital Competitiveness  
ที่มา : WDC (๒๐๑๗)

จากภาพจะเห็นว่า ๕๐ เกณฑ์ที่นำมาใช้คำนวณอันดับจะถูกปรับให้เป็นคะแนนมาตรฐานเสียก่อน โดยจะมีการปรับทั้งสามระดับคือ ในระดับตัวชี้วัดหรือเกณฑ์ ระดับปัจจัยหลัก และภาพรวม

#### ๒.๕ Ease of Doing business

ความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing business) ถือเป็นตัวแปรที่สำคัญอย่างหนึ่งต่อการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจในประเทศนั้นๆ การประเมินระดับความสะดวกในการเข้าไปประกอบธุรกิจหรือการดำเนินธุรกิจในประเทศใด มักพิจารณาตั้งแต่ความสะดวกในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจ การดำเนินธุรกิจ และเมื่อเกิดปัญหาทางธุรกิจ ว่ามีขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการ การอำนวยความสะดวก ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และกฎระเบียบของภาครัฐที่สนับสนุนต่อการประกอบธุรกิจหรือไม่อย่างไร

ธนาคารโลก (World Bank, ๒๐๑๗) ได้จัดทำดัชนีชี้วัดความยากง่ายในการเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศต่างๆ ทั่วโลกเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๔ จนกระทั่งปัจจุบันครอบคลุมการประกอบธุรกิจตั้งแต่การเริ่มต้นจัดตั้งธุรกิจ

ระหว่างดำเนินธุรกิจ จนถึงการปิดกิจการ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ (ค.ศ. ๒๐๑๗) ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ จำนวน ๑๑ ปัจจัย ดังนี้

- การเริ่มต้นธุรกิจ (Starting Business)
- การขออนุญาตก่อสร้าง (Dealing with Construction Permits)
- การขอใช้ไฟฟ้า (Getting Electricity)
- การจดทะเบียนทรัพย์สิน (Registering Property)
- การได้รับสินเชื่อ (Getting Credit)
- การคุ้มครองผู้ลงทุน (Protecting Minority Investors)
- การชำระภาษี (Paying Taxes)
- การค้าระหว่างประเทศ (Trading Across Borders)
- การบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง (Enforcing Contracts)
- การแก้ปัญหาการล้มละลาย (Resolving Insolvency)
- ระเบียบข้อบังคับตลาดแรงงาน (labor marketing regulation)

โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ๔ เรื่องหลัก ได้แก่ ขั้นตอนในการดำเนินการที่ง่าย ระยะเวลาในการดำเนินการที่รวดเร็ว มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่ต่ำ และกฎระเบียบที่เอื้อต่อการดำเนินการ มีการจัดอันดับโดยวิธี Distance to Frontier (DTF) เป็นวิธีการวัดที่พิจารณาระยะห่างของประสิทธิภาพของตัวชี้วัดแต่ละด้านในแต่ละประเทศ กับประเทศที่มีแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices)

## ๒.๖ QS World University Ranking และ World University Ranking ของ TIMES Higher Education

Quacquarelli Symonds (QS) บริษัทเอกชนที่ทำธุรกิจในด้านการศึกษาก่อตั้งใน พ.ศ. ๒๕๓๓ โดย Nunzio Quacquarelli โดยที่ QS เป็นองค์กรชั้นนำระดับโลกด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่มีเจ้าหน้าที่กว่า ๒๕๐ คน ใน ๕ ทวีป ที่สื่อสารได้มากกว่า ๒๕ ภาษา โดยบริษัทมีการให้ข้อมูลในด้านการศึกษา รวมถึงจัดทำอันดับมหาวิทยาลัย QS World University Rankings นั่นก็ถือได้ว่าเป็นหนึ่งในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุดในโลก โดยทุกๆ ปี QS ได้มีส่วนช่วยให้นักศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพหลายสิบล้านคน มีตัวเลือกด้านการศึกษาที่เหมาะสม และตัวเลือกในการพัฒนาทักษะเพื่อการประสบความสำเร็จในเส้นทางอาชีพและชีวิตของตนเอง ความสำเร็จของ QS เกิดขึ้นได้ด้วยการจัดกิจกรรมทั่วโลกกว่า ๓๕๐ แห่ง พร้อมทั้งการทำแพลตฟอร์มและบริการต่างๆ ที่มุ่งเชื่อมโยงนักเรียน นักศึกษาทั่วโลกได้เข้ามาศึกษาต่อกับสถาบันการศึกษาที่มีความเหมาะสมที่สุด QS มุ่งเทให้กับอนาคตอันสดใสของโลก การศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อช่วยให้นักเรียนนักศึกษาทุกคนบรรลุศักยภาพของตนอย่างมีประสิทธิภาพ

QS ใช้เกณฑ์ในการจัดอันดับทั้งหมด ๕ ด้านด้วยกันโดยในแต่ละด้านจะมีการกำหนดน้ำหนักเพื่อนำไปใช้ในการคิดคะแนนจัดอันดับ ได้แก่

๑) Academic reputation (๔๐%) พิจารณาจากชื่อเสียงด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย โดยส่งแบบสำรวจออนไลน์ถึงนักวิชาการในหน่วยงานต่างๆ

๒) Employer reputation (๑๐%) พิจารณาจากทัศนคติของผู้จ้างงานต่อมหาวิทยาลัย โดยส่งแบบสำรวจออนไลน์ถึงผู้จ้างงานเพื่อให้ผู้จ้างงานระบุชื่อมหาวิทยาลัยที่ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพที่ดีที่สุด



๓) **Student-to-faculty ratio (๒๐%)** พิจารณาจากสัดส่วนจำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษา ใช้วัดความมุ่งมั่นในการสอนของอาจารย์หรือสะท้อนคุณภาพของการเรียนการสอน

๔) **Citations per faculty (๒๐%)** พิจารณาจากสัดส่วนจำนวนการอ้างอิงต่อผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในรอบ ๕ ปีที่ผ่านมาต่อจำนวนอาจารย์ แหล่งที่มาของผลงานวิชาการที่จะนำมาใช้ในการประเมินผลคือ Scopus ซึ่งเป็นฐานข้อมูลการอ้างอิงงานวิจัยที่ใหญ่ที่สุด

๕) **International faculty ratio (๕%) and International student ratio (๕%)** พิจารณาจากสัดส่วนจำนวนอาจารย์ต่างชาติ และสัดส่วนจำนวนนักศึกษาต่างชาติ สะท้อนให้เห็นถึงความน่าสนใจของมหาวิทยาลัยที่ได้รับจากต่างประเทศ

อันดับของมหาวิทยาลัยจะเป็นตัวชี้วัดหนึ่งถึงคุณภาพทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และสะท้อนถึงคุณภาพของคนและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

World University Ranking ของ TIMES Higher Education เป็นอีกระบบหนึ่งที่ทำอันดับของมหาวิทยาลัยของโลก โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์

### ๓. การวิเคราะห์ผล

#### ๓.๑ Global Competitive Index

##### ๓.๑.๑ GCI ๒๐๑๗ - ๒๐๑๘ : เราอยู่ตรงไหนเมื่อเทียบกับผู้อื่น

Global Competitive Index หรือ GCI จัดทำโดย World Economic Forum (WEF) ซึ่งมีการรายงานไว้ใน Global Competitive Report ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการใช้วัดความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศ ทั้งระดับจุลภาค (Microeconomic) และระดับมหภาค (Macroeconomic) โดยนิยามความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) ว่าหมายถึง การวัดความมีประสิทธิภาพของสถาบันนโยบาย และปัจจัยที่บ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของประเทศนอกจากนี้รายงานดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละประเทศซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาทิศทางของนโยบายในภาคส่วนต่างๆ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มประสิทธิภาพของประเทศ อันจะส่งผลถึงความอยู่ดีกินดีของประชากรและการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

การแบ่งกลุ่มประเทศในการจัดอันดับ Global Competitiveness Index ประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๗ - ๒๐๑๘ ได้แบ่งประเทศจำนวน ๑๓๗ ประเทศ โดยใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อประชากร (GDP per capita) เป็นเกณฑ์แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

## GCI Global Competitiveness Index

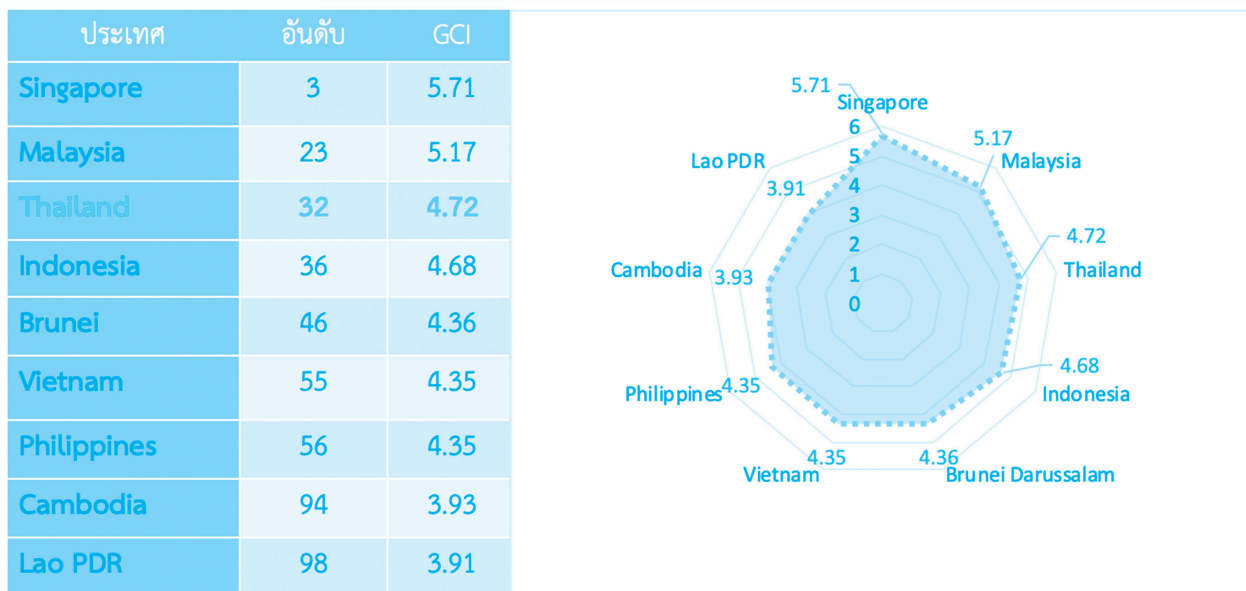
Rank/137	Country / Economy	Score	Trend	Distance from best	Rank/137	Country / Economy	Score	Trend	Distance from best
1	Switzerland	5.9	↔	██████████	70	Jamaica	4.2	↔	██████████
2	United States	5.9	↔	██████████	71	Morocco	4.2	↔	██████████
3	Singapore	5.7	↔	██████████	72	Paru	4.2	↔	██████████
4	Netherlands	5.7	↔	██████████	73	Armenia	4.2	↔	██████████
5	Germany	5.7	↔	██████████	74	Croatia	4.2	↔	██████████
6	Hong Kong SAR	5.6	↔	██████████	75	Algeria	4.2	↔	██████████
7	Sweden	5.6	↔	██████████	76	Uruguay	4.1	↔	██████████
8	United Kingdom	5.5	↔	██████████	77	Montenegro	4.1	↔	██████████
9	Japan	5.5	↔	██████████	78	Serbia	4.1	↔	██████████
10	Finland	5.5	↔	██████████	79	Tajikistan	4.1	↔	██████████
11	Norway	5.4	↔	██████████	80	Brazil	4.1	↔	██████████
12	Denmark	5.4	↔	██████████	81	Ukraine	4.1	↔	██████████
13	New Zealand	5.4	↔	██████████	82	Bhutan	4.1	↔	██████████
14	Canada	5.3	↔	██████████	83	Trinidad and Tobago	4.1	↔	██████████
15	Taiwan, China	5.3	↔	██████████	84	Guatemala	4.1	↔	██████████
16	Israel	5.3	↔	██████████	85	Sri Lanka	4.1	↔	██████████
17	United Arab Emirates	5.3	↔	██████████	86	Algeria	4.1	↔	██████████
18	Austria	5.2	↔	██████████	87	Greece	4.0	↔	██████████
19	Luxembourg	5.2	↔	██████████	88	Nepal	4.0	↔	██████████
20	Belgium	5.2	↔	██████████	89	Moldova	4.0	↔	██████████
21	Australia	5.2	↔	██████████	90	Namibia	4.0	↔	██████████
22	France	5.2	↔	██████████	91	Kenya	4.0	↔	██████████
23	Malaysia	5.2	↔	██████████	92	Argentina	4.0	↔	██████████
24	Ireland	5.2	↔	██████████	93	Nicaragua	3.9	↔	██████████
25	Oster	5.1	↔	██████████	94	Cambodia	3.9	↔	██████████
26	Korea, Rep.	5.1	↔	██████████	95	Turks &	3.9	↔	██████████
27	China	5.0	↔	██████████	96	Honduras	3.9	↔	██████████
28	Iceland	5.0	↔	██████████	97	Costa Rica	3.9	↔	██████████
29	Estonia	4.8	↔	██████████	98	Lat. PDR	3.9	↔	██████████
30	Saudi Arabia	4.8	↔	██████████	99	Bangladesh	3.9	↔	██████████
31	Czech Republic	4.8	↔	██████████	100	Egypt	3.9	↔	██████████
32	Thailand	4.7	↔	██████████	101	Mongolia	3.9	↔	██████████
33	Chile	4.7	↔	██████████	102	Kyrgyz Republic	3.9	↔	██████████
34	Saudi	4.7	↔	██████████	103	Bosnia and Herzegovina	3.9	↔	██████████
35	Azerbaijan	4.7	↔	██████████	104	Dominican Republic	3.9	↔	██████████
36	Indonesia	4.7	↔	██████████	105	Lebanon	3.8	↔	██████████
37	Malta	4.6	↔	██████████	106	Schengel	3.8	↔	██████████
38	Russian Federation	4.6	↔	██████████	107	Seychelles	3.8	↔	██████████
39	Poland	4.6	↔	██████████	108	Ethiopia	3.8	↔	██████████
40	India	4.6	↔	██████████	109	El Salvador	3.8	↔	██████████
41	Lithuania	4.6	↔	██████████	110	Cape Verde	3.8	↔	██████████
42	Portugal	4.6	↔	██████████	111	Ghana	3.7	↔	██████████
43	Italy	4.5	↔	██████████	112	Paraguay	3.7	↔	██████████
44	Bahrain	4.5	↔	██████████	113	Tanzania	3.7	↔	██████████
45	Mauritius	4.5	↔	██████████	114	Uganda	3.7	↔	██████████
46	Brunei Darussalam	4.5	↔	██████████	115	Pakistan	3.7	↔	██████████
47	Costa Rica	4.5	↔	██████████	116	Cameroon	3.7	↔	██████████
48	Slovenia	4.5	↔	██████████	117	Gambia, The	3.6	↔	██████████
49	Bulgaria	4.5	↔	██████████	118	Zambia	3.6	↔	██████████
50	Panama	4.4	↔	██████████	119	Guinea	3.5	↔	██████████
51	Mexico	4.4	↔	██████████	120	Domin	3.5	↔	██████████
52	Kuwait	4.4	↔	██████████	121	Madagascar	3.4	↔	██████████
53	Turkey	4.4	↔	██████████	122	Swaziland	3.4	↔	██████████
54	Latvia	4.4	↔	██████████	123	Malawi	3.3	↔	██████████
55	Viet Nam	4.4	↔	██████████	124	Zimbabwe	3.3	↔	██████████
56	Philippines	4.4	↔	██████████	125	Nigeria	3.3	↔	██████████
57	Kazakhstan	4.3	↔	██████████	126	Congo, Democratic Rep.	3.3	↔	██████████
58	Rwanda	4.3	↔	██████████	127	Venezuela	3.2	↔	██████████
59	Slovak Republic	4.3	↔	██████████	128	Haiti	3.2	↔	██████████
60	Hungary	4.3	↔	██████████	129	Burundi	3.2	↔	██████████
61	South Africa	4.3	↔	██████████	130	Sierra Leone	3.2	↔	██████████
62	Oman	4.3	↔	██████████	131	Lesotho	3.2	↔	██████████
63	Botswana	4.3	↔	██████████	132	Malawi	3.1	↔	██████████
64	Cyprus	4.3	↔	██████████	133	Mauritania	3.1	↔	██████████
65	Jordan	4.3	↔	██████████	134	Liberia	3.1	↔	██████████
66	Colombia	4.3	↔	██████████	135	Chad	3.0	↔	██████████
67	Georgia	4.3	↔	██████████	136	Mozambique	2.9	↔	██████████
68	Romania	4.3	↔	██████████	137	Yemen	2.9	↔	██████████
69	Iran, Islamic Rep.	4.3	↔	██████████					

Source: World Economic Forum, [The Global Competitiveness Report 2017-2018]

### ภาพที่ ๓ ผลการจัดอันดับของ GCI

ที่มา : World Economic Forum (๒๐๑๘)

ปี ค.ศ. ๒๐๑๗ - ๒๐๑๘ ประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันอันดับที่ ๑ คือ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ รองแชมป์จากปีที่แล้ว มีคะแนน GCI เท่ากับ ๕.๘๖ คะแนน รองลงไปอันดับสองเป็นสหรัฐอเมริกา มีคะแนน ๕.๘๕ คะแนน ส่วนอันดับสามเป็นประเทศสิงคโปร์ ที่หล่นจากที่สองลงมา โดยมีคะแนนเท่ากับ ๕.๗๑ คะแนน ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๓๒ จาก ๑๓๗ ประเทศ ด้วยคะแนน ๔.๗๒ ซึ่งลำดับดีขึ้นจากปีที่แล้วสองอันดับ (อันดับ ๓๔) แต่มีคะแนนสูงขึ้นจากเดิมที่มีคะแนน ๔.๖๔ อยู่ในลำดับที่สามของอาเซียน โดยลำดับที่หนึ่งของอาเซียนเป็นประเทศสิงคโปร์ มี ๕.๗๑ คะแนน รองลงไปคือ ประเทศมาเลเซีย มี ๕.๑๗ คะแนน



ภาพที่ ๔ ค่า GCI ของประเทศไทยรายด้านเทียบกับกลุ่ม ASEAN  
ที่มา : World Economic Forum (๒๐๑๗)

เมื่อนำไปเทียบกับกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก พบว่าประเทศไทยมีคะแนนด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมหภาค และขนาดตลาดที่สูงกว่าส่วนด้านอื่นๆ มีคะแนนต่ำกว่า โดยเฉพาะด้านระดับพัฒนาการทางธุรกิจและนวัตกรรม คะแนนต่ำกว่าอย่างเห็นได้ชัด และโดยเฉพาะ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม จะพบว่าประเทศไทยมีลำดับความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมลำดับที่ ๕๐ โดยมีคะแนน GCI เพียง ๓.๕ เท่านั้น และเมื่อพิจารณารายละเอียดเพิ่มขึ้นพบว่า ข้อได้เปรียบที่ชัดเจนคือด้านขนาดของตลาด (Market Size) มีลำดับที่ ๑๘ คะแนน ๕.๒ ส่วนด้านที่เสียเปรียบมากที่สุดคือด้านสุขภาพและการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีความสามารถในการแข่งขันลำดับที่ ๙๐ มีคะแนน ๕.๕ แม้จะมีคะแนน GCI ที่สูงพอควรก็ตาม แต่เมื่อเทียบกับประเทศต่างๆ ทั่วโลกแล้วด้านระบบสุขภาพและการศึกษาขั้นพื้นฐานของเรายังต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกมาก

# Thailand

32nd / 137

The Global Competitiveness Index 2017-2018 edition



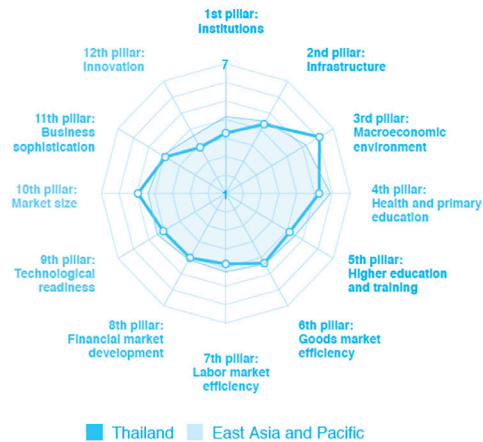
## Key indicators, 2016

Source: International Monetary Fund; World Economic Outlook Database (April 2017)

Population millions	69.0	GDP per capita US\$	5,899.4
GDP US\$ billions	406.9	GDP (PPP) % world GDP	0.97

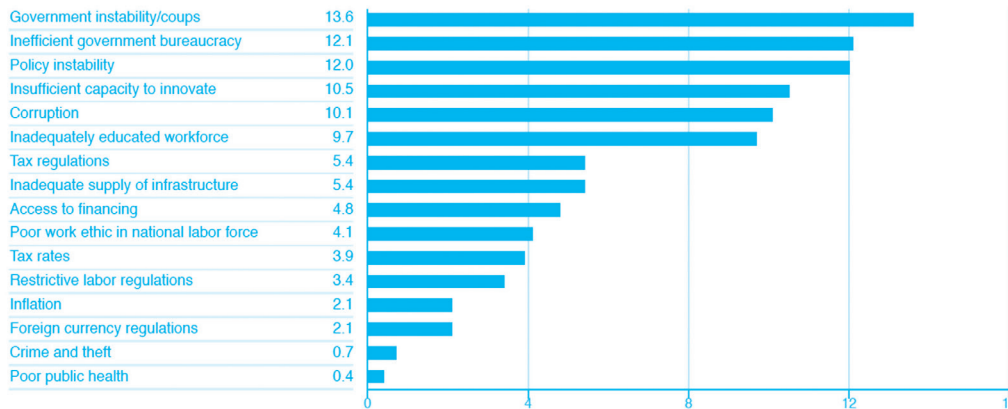
## Performance overview

Index Component	Rank/137	Score (1-7)	Trend	Distance from best	Edition	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18
<b>Global Competitiveness Index</b>	32	4.7	—	—	Rank	38 / 144	37 / 148	31 / 144	32 / 140	34 / 138	32 / 137
Subindex A: Basic requirements	41	5.1	—	—	Score	4.5	4.5	4.7	4.6	4.6	4.7
1st pillar: Institutions	78	3.8	—	—							
2nd pillar: Infrastructure	43	4.7	—	—							
3rd pillar: Macroeconomic environment	9	6.2	—	—							
4th pillar: Health and primary education	90	5.5	—	—							
Subindex B: Efficiency enhancers	35	4.6	—	—							
5th pillar: Higher education and training	57	4.6	—	—							
6th pillar: Goods market efficiency	33	4.7	—	—							
7th pillar: Labor market efficiency	65	4.3	—	—							
8th pillar: Financial market development	40	4.4	—	—							
9th pillar: Technological readiness	61	4.5	—	—							
10th pillar: Market size	18	5.2	—	—							
Subindex C: Innovation and sophistication factors	47	3.9	—	—							
11th pillar: Business sophistication	42	4.4	—	—							
12th pillar: Innovation	50	3.5	—	—							



## Most problematic factors for doing business

Source: World Economic Forum, Executive Opinion Survey 2017



Note: From the list of factors, respondents to the World Economic Forum's Executive Opinion Survey were asked to select the five most problematic factors for doing business in their country and to rank them between 1 (most problematic) and 5. The score corresponds to the responses weighted according to their rankings.

ภาพที่ ๕ ภาพรวมความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยปี ค.ศ. ๒๐๑๗ - ๑๐๑๘ จาก GCI

ที่มา : World Economic Forum (๒๐๑๗)

เมื่อเจาะลงในรายละเอียด เพื่อให้ทราบปัญหาและอุปสรรคต่อการทำธุรกิจในประเทศไทย และเป็นอุปสรรคต่อความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจากข้อมูล WEF พบว่าปัจจัยสำคัญห้าลำดับแรกได้แก่ ๑) ความไม่เสถียรภาพของรัฐบาล (๑๓.๖ คะแนน) ๒) ความขาดประสิทธิภาพของระบบราชการ (๑๒.๑ คะแนน) ๓) ความไม่มีเสถียรภาพของนโยบาย (๑๒.๐ คะแนน) ๔) ขาดการสร้างนวัตกรรม (๑๐.๕ คะแนน) และ ๕) การคอร์รัปชัน (๑๐.๑ คะแนน) ซึ่งปัจจัยทั้งห้าที่กล่าวมาล้วนเป็นปัญหาที่ยังลึกลอยในสังคมไทยมานาน และยากต่อการแก้ปัญหา ในระยะเวลาอันเร็วนี้ และที่น่าสนใจไม่น้อยก็คือลำดับที่ ๖ การศึกษาของแรงงานไม่เพียงพอ (๙.๗ คะแนน) ซึ่งประเด็นนี้ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยตรง

### ๓.๑.๒ GCI ๔.๐ : เราอยู่ตำแหน่งไหนเมื่อเทียบกับเกณฑ์

จากรายงาน GCI ๔.๐ ปี ๒๐๑๘ ผลการจัดอันดับของไทยในภาพรวมพบว่า ประเทศไทยมีผลคะแนน และอันดับดีขึ้นจากปีที่ผ่านมา ผลการจัดอันดับของไทยปี ๒๕๖๑ อยู่ที่อันดับ ๓๘ (๖๗.๕ คะแนน) จาก ๑๔๐ ประเทศ พบว่าอันดับดีขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ซึ่งได้อันดับที่ ๔๐ (๖๖.๓ คะแนน) อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบว่าดัชนีใดดีขึ้น หรือแย้งลงในรายละเอียดยังทำได้อย่างจำกัด เนื่องจากทาง WEF ทำการเปรียบเทียบเฉพาะคะแนนในภาพรวมเท่านั้น ยังไม่สามารถเปรียบเทียบดัชนีย่อยแต่ละตัว เนื่องจากเพิ่งปรับมาใช้ GCI ๔.๐ เป็นปีแรก

ผลการจัดอันดับชี้ว่า ไทยมีจุดแข็งหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เสถียรภาพของเศรษฐกิจมหภาค (๙๐ คะแนน) ระบบสาธารณสุข (๘๗ คะแนน) และระบบการเงิน (๘๔ คะแนน) ในขณะที่โครงสร้างพื้นฐาน (๗๐ คะแนน) ขนาดตลาด (๗๕ คะแนน) และพลวัตภาคธุรกิจ (๗๑ คะแนน) ก็นับว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ อย่างไรก็ตาม ไทยยังมีช่องว่างให้พัฒนาได้อยู่มากในหลายเสาหลัก เช่น สถาบัน (๕๕ คะแนน) การปรับตัวตามเทคโนโลยีสารสนเทศ (๕๗ คะแนน) ด้านทักษะ (๖๗ คะแนน) ตลาดสินค้า (๕๓ คะแนน) และสมรรถนะด้านนวัตกรรม (๔๒ คะแนน) เป็นต้น ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องพัฒนาเสาหลักเหล่านี้ เพราะดังที่กล่าวไปแล้วว่า ชีตความสามารถในการแข่งขันในโลกใหม่ เป็นปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยอันหลากหลาย ไม่สามารถมุ่งพัฒนาเพียงเสาหลักใดเสาหลักหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียวได้

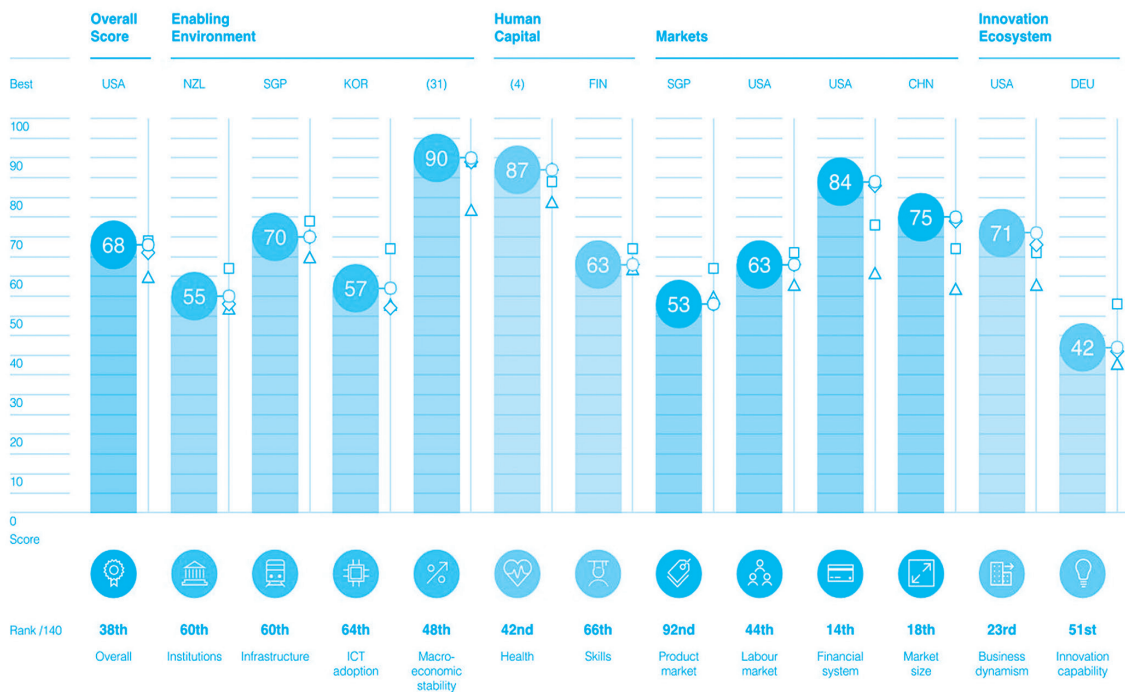
# Thailand

38th /140

Global Competitiveness Index 4.0 2018 edition

Rank in 2017 edition: 40th/135

**Performance Overview Key** ◇ Previous edition △ Upper middle income group average □ East Asia and Pacific average 2018



## Selected contextual indicators

Population millions	69.1	GDP (PPP) % world GDP	0.97
GDP per capita US\$	6,590.6	Unemployment rate %	1.1
10-year average annual GDP growth %	3.0	5-year average FDI inward flow % GDP	1.8

## Social and environmental performance

Environmental footprint gha/capita	2.5	Global Gender Gap Index 0-1 (gender parity)	0.7
Inclusive Development Index 1-7 (best)	4.2	Income Gini 0 (perfect equality) -100 (perfect inequality)	36.0

ภาพที่ ๖ คะแนน GCI ๔.๐ ของประเทศไทย  
ที่มา : World Economic Forum ( ๒๐๑๘)



Index Component	Value	Score *	Rank/140	Best Performer ☼
∴ <b>Global Competitiveness Index 4.0</b> 0-100 (best)	-	67.5 ↑	<b>38</b>	United States
∴ Enabling environment component 0-100 (best)	-	67.8 ↑	54	Hong Kong SAR
∴  <b>Pillar 1: Institutions</b> 0-100 (best)	-	55.1 ↑	<b>60</b>	<b>New Zealand</b> ▾
∴  <b>Pillar 2: Infrastructure</b> 0-100 (best)	-	69.7 ↑	<b>60</b>	<b>Singapore</b> ▾
∴  <b>Pillar 3: ICT adoption</b> 0-100 (best)	-	56.6 ↑	<b>64</b>	<b>Korea, Rep.</b> ▾
∴  <b>Pillar 4: Macroeconomic stability</b> 0-100 (best)	-	89.9 ↑	<b>48</b>	<b>Multiple (31)</b> ▾
∴ Human capital component 0-100 (best)	-	74.3 ↑	55	Switzerland
∴  <b>Pillar 5: Health</b> 0-100 (best)	-	87.3 ↑	<b>42</b>	<b>Multiple (4)</b> ▾
∴  <b>Pillar 6: Skills</b> 0-100 (best)	-	63.0 ↑	<b>66</b>	<b>Finland</b> ▾
∴ Markets component 0-100 (best)	-	68.9 ↑	23	United States
∴  <b>Pillar 7: Product market</b> 0-100 (best)	-	53.4 ↓	<b>92</b>	<b>Singapore</b> ▾
∴  <b>Pillar 8: Labour market</b> 0-100 (best)	-	63.3 ↓	<b>44</b>	<b>United States</b> ▾
∴  <b>Pillar 9: Financial system</b> 0-100 (best)	-	84.2 ↑	<b>14</b>	<b>United States</b> ▾
∴  <b>Pillar 10: Market size</b> 0-100 (best)	-	74.9 ↑	<b>18</b>	<b>China</b> ▾
∴ Innovation ecosystem component 0-100 (best)	-	56.5 ↑	37	United States
∴  <b>Pillar 11: Business dynamism</b> 0-100 (best)	-	71.0 ↑	<b>23</b>	<b>United States</b> ▾
∴  <b>Pillar 12: Innovation capability</b> 0-100 (best)	-	42.1 ↑	<b>51</b>	<b>Germany</b> ▾

\* Scores are on a 0 to 100 scale, where 100 represents the optimal situation or 'frontier'. Arrows indicate the direction of the change in score from the previous edition, if available.

Note: For detailed methodology, definitions, sources, and periods, visit <http://gcr.weforum.org/>

ภาพที่ ๗ คะแนน GCI ๔.๐ ในแต่ละเสาหลักของประเทศไทย  
ที่มา : World Economic Forum (๒๐๑๘)

เมื่อ GCI ให้ความสำคัญกับต้นทุนมนุษย์ จะได้ลงรายละเอียด *กลุ่มดัชนีทุนมนุษย์ (Human Capital)* ประกอบด้วย ๒ เสาหลักคือ การสาธารณสุข (Health) และทักษะ (Skills)

 <b>Pillar 5: Health</b> 0-100 (best)	-	<b>87.3</b> ↑	<b>42</b>	<b>Multiple (4)</b>
5.01 Healthy life expectancy years	67.9	87.3 ↑	41	Multiple (4)
 <b>Pillar 6: Skills</b> 0-100 (best)	-	<b>63.0</b> ↑	<b>66</b>	<b>Finland</b>
6.01 Mean years of schooling Years	8.3	55.5 =	88	Finland
6.02 Extent of staff training 1-7 (best)	4.3	54.3 ↑	48	Switzerland
6.03 Quality of vocational training 1-7 (best)	4.0	49.9 ↑	75	Switzerland
6.04 Skillset of graduates 1-7 (best)	4.1	52.3 ↓	61	Switzerland
6.05 Digital skills among population 1-7 (best)	4.4	56.2 ↓	61	Sweden
6.06 Ease of finding skilled employees 1-7 (best)	3.9	48.3 ↑	88	United States
6.07 School life expectancy Years	15.5	85.9 =	43	Multiple (9)
6.08 Critical thinking in teaching 1-7 (best)	3.1	34.2 ↑	97	United States
6.09 Pupil-to-teacher ratio in primary education Ratio	16.9	82.8 =	54	Multiple (6)

### ภาพที่ ๘ คะแนน GCI ๔.๐ ในเสาหลักที่ ๕ และ ๖ ของประเทศไทย

ที่มา : World Economic Forum (๒๐๑๘)

จากเสาหลักที่ ๕ ด้านสาธารณสุข พบว่าไทยอยู่อันดับที่ ๔๒ คะแนน ๘๗.๓ ซึ่งคะแนนค่อนข้างดี เมื่อพิจารณาเสาหลักที่ ๖ ด้านทักษะ พบว่าคะแนนเต็มร้อยได้ ๖๓.๐ คะแนน อันดับที่ ๖๖ โดยประเทศที่มีคะแนนสูงสุดในเสาหลักนี้คือ ประเทศสวีเดน ตัวชี้วัดที่มีลำดับดีคะแนนสูงสุดคือ จำนวนปีที่ได้รับการจัดการศึกษาจากรัฐ (School life expectancy year) โดยมีค่าเฉลี่ย ๑๕.๕ ปี มีคะแนน ๘๕.๙ คะแนน รองลงไปเป็น อัตราส่วนของครูต่อนักเรียนในระดับประถมศึกษา (Pupil-to-teacher ratio in primary education ratio) โดยมีค่าอยู่ที่ ๑๖.๙ ซึ่งหมายถึงครูหนึ่งคนต่อนักเรียน ๑๖.๙ คน มีคะแนน ๘๒.๘ คะแนน อยู่ในลำดับที่ ๕๔

คะแนนต่ำที่สุดและเกี่ยวข้องกับการศึกษาเป็นอย่างมากคือ ทักษะการคิดวิเคราะห์ของครู (Critical thinking in teacher) พบว่าได้คะแนน ๓.๑ จาก ๗ คะแนน หรือ ๓๔.๒ เมื่อเทียบกับ ๑๐๐ คะแนน ประเทศที่มีคะแนนสูงที่สุดคือสหรัฐอเมริกา โดยประเทศไทยอยู่อันดับที่ ๙๗ จาก ๑๓๗ ประเทศ ในขณะเดียวกันก็พบว่า ความง่ายของการหาแรงงานที่มีทักษะ มีคะแนนเพียง ๓.๙ คะแนน จาก ๗ คะแนน หรือ ๕๕.๗ เมื่อเทียบกับ ๑๐๐ คะแนน โดยอยู่ในลำดับที่ ๘๘ ซึ่งพอกับจำนวนปีเฉลี่ยการศึกษาของไทย (Mean year of schooling) ที่อยู่ในลำดับ ๘๘ เช่นกัน โดยมีจำนวนปีเฉลี่ยเท่ากับ ๘.๓ ปี โดยมีคะแนน ๕๕.๕ คะแนน เท่านั้น ในขณะที่คุณภาพของการพัฒนาการฝึกอบรม การอาชีพ มีคะแนน ๔๙.๙ อยู่ในลำดับที่ ๗๕

**“ทักษะการคิดวิเคราะห์ของครู คือจุดอ่อน”**



#### Competitiveness Region:

- East Asia and Pacific (17)  Eurasia (9)  Europe and North America (39)  Latin America and the Caribbean (21)  
 Middle East and North Africa (15)  South Asia (5)  Sub-Saharan Africa (34)

Info	▲ Rank / 140	Country / Economy	Score 0-100 (best)
i	2	Singapore	83.5
i	5	Japan	82.5
i	7	Hong Kong SAR	82.3
i	13	Taiwan, China	79.3
i	14	Australia	78.9
i	15	Korea, Rep.	78.8
i	18	New Zealand	77.5
i	25	Malaysia	74.4
i	28	China	72.6
i	38	Thailand	67.5
i	45	Indonesia	64.9
i	56	Philippines	62.1
i	62	Brunei Darussalam	61.4
i	77	Viet Nam	58.1
i	99	Mongolia	52.7
i	110	Cambodia	50.2
i	112	Lao PDR	49.3

Source: World Economic Forum, Global Competitiveness Report 2018

The Global Competitiveness Index ๔.๐ assesses the microeconomic and macroeconomic foundations of national competitiveness, which is defined as the set of institutions, policies, and factors that determine the level of productivity of a country.

### ภาพที่ ๙ คะแนน GCI ๔.๐ ในกลุ่มเอเชีย - แปซิฟิก ที่มา : World Economic Forum (๒๐๑๘b)

เมื่อพิจารณาเฉพาะในกลุ่มประเทศเอเชีย - แปซิฟิก ประเทศไทยอยู่ในอันดับ ๑๐ และในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประเทศไทยอยู่อันดับสามรองจาก สิงคโปร์ และมาเลเซีย โดยเราห่างจากประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย ๑๖ และ ๖.๙ คะแนน ตามลำดับ

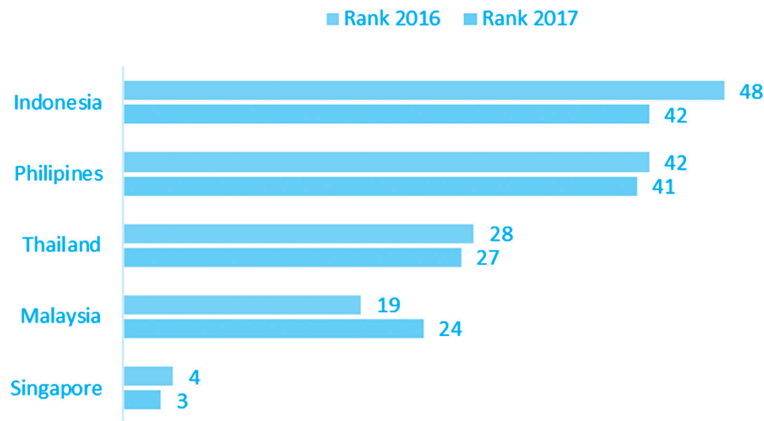
GCI ๔.๐ เป็นดัชนีที่ชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงานของรัฐห่างจากเป้าหมายมากน้อยเพียงใด โดยในแต่ละเสาหลักและดัชนีมีคะแนนเต็ม ๑๐๐ ประเทศไทยยังสามารถยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันได้ในแทบทุกเสาหลัก โดยเฉพาะด้านทักษะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจะเห็นว่าเรายังมีปัญหาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณโดยเฉพาะคุณภาพการคิดวิเคราะห์ของครู และจำนวนปีที่ได้รับการศึกษาของคนในประเทศ

## ๓.๒ IMD World Competitiveness

### ๓.๒.๑ IMD World Competitiveness

สถาบัน IMD World Competitiveness Center ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ได้เผยแพร่รายงาน IMD World Competitiveness Yearbook ๒๐๑๗ (WCY ๒๐๑๗) ซึ่งเป็นการรายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ๖๓ ประเทศทั่วโลก จากผลการจัดอันดับดังกล่าวพบว่า ในปีนี้ ฮองกงยังคงเป็นอันดับ ๑ และสวิตเซอร์แลนด์อยู่ในอันดับที่ ๒ สิงคโปร์เลื่อนขึ้นมา ๑ อันดับ โดยอยู่ในอันดับที่ ๓ สหรัฐอเมริกาทกลงมา ๑ อันดับ โดยอยู่ในอันดับที่ ๔ และเนเธอร์แลนด์อยู่ในอันดับที่ ๕ เลื่อนขึ้นมา ๓ อันดับจากปีที่แล้ว ในปีนี้ประเทศที่มีอันดับความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นมาที่สุดได้แก่ ประเทศคาซัคสถาน ที่มีอันดับสูงขึ้นไปถึง ๑๕ อันดับ จากอันดับที่ ๔๗ ในปีที่แล้วเลื่อนมาอยู่ในอันดับที่ ๓๒ ในปีนี้ รองลงมาคือประเทศจีนที่เลื่อนขึ้นมาถึง ๗ อันดับ และมีอันดับที่ ๑๘ ในปีนี้

### เปรียบเทียบอันดับ จาก WCY 2017

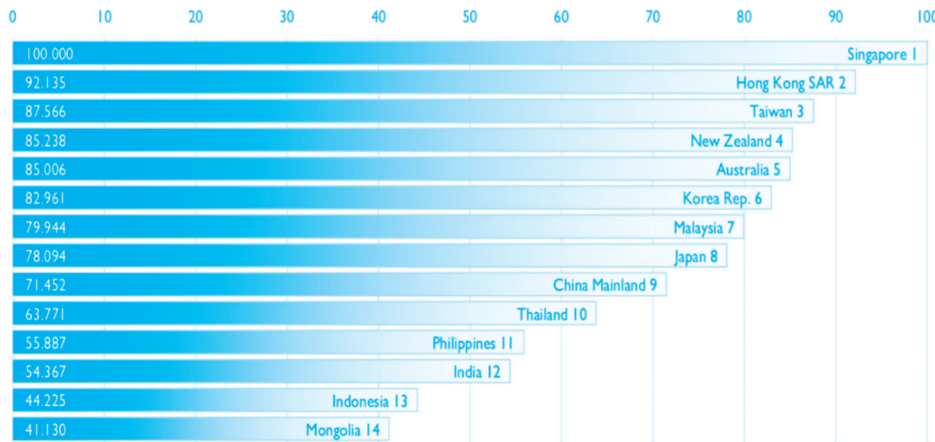


ภาพที่ ๑๐ เปรียบเทียบพัฒนาการความสามารถในการแข่งขันในกลุ่มประเทศอาเซียนจาก WCY ๒๐๑๗  
ที่มา : ใช้ข้อมูลจาก IMD World Economic Competitiveness Center (๒๐๑๗a)

จากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันโดย IMD World Competitiveness Center ในปี ๒๐๑๗ หรือ WCY ๒๐๑๗ ประเทศไทยมีผลที่ดีขึ้นทั้งคะแนนและอันดับ โดยมีคะแนนรวมในปีนีเท่ากับ ๘๐.๐๙๕ เปรียบเทียบกับ ๗๔.๖๘๑ ในปี ๒๐๑๖ และมีอันดับที่ดีขึ้น ๑ อันดับ โดยเลื่อนขึ้นจากอันดับที่ ๒๘ ในปี ๒๐๑๖ เป็นอันดับที่ ๒๗ ในปี ๒๐๑๗ หากพิจารณาเฉพาะ ๕ ประเทศอาเซียนที่อยู่ในการจัดอันดับนี้ ซึ่งได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซียแล้ว ส่วนใหญ่มีอันดับดีขึ้นโดยเฉพาะประเทศอินโดนีเซียที่อันดับดีขึ้นถึง ๖ อันดับ ขณะที่ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศเดียวในกลุ่มอาเซียนที่มีอันดับลดลงจากอันดับที่ ๑๙ เป็นอันดับที่ ๒๔ ในปีนี้

เมื่อพิจารณาคะแนนที่ประเทศไทยได้รับในระยะตั้งแต่ปี ๒๐๑๓ - ๒๐๑๗ จะเห็นได้ว่าในระยะปี ๒๐๑๓ - ๒๐๑๕ มีอันดับลดลงอย่างต่อเนื่อง และเริ่มมีลำดับที่สูงขึ้นในปี ๒๐๑๖ ต่อเนื่องถึงปี ๒๐๑๗ คะแนนที่สูงขึ้นมาโดยตลอดนับตั้งแต่ปี ๒๐๑๔ เป็นต้นมา และเริ่มมีแนวโน้มสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของทุกประเทศที่ได้รับการจัดอันดับตั้งแต่ปี ๒๐๑๕ โดยในปี ๒๐๑๗ ประเทศไทยมีคะแนน ๘๐.๐๙๕ ในขณะที่คะแนนเฉลี่ยของ ๖๓ ประเทศ

ที่ได้รับการจัดอันดับเท่ากับ ๗๗.๐๓๓ อันแสดงให้เห็นว่าความพยายามของรัฐบาลและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้เริ่มส่งผล ซึ่งหากมีการเร่งดำเนินการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จะทำให้ประเทศไทยมีอันดับความสามารถที่สูงขึ้นจนเป็นหนึ่งในประเทศชั้นนำได้ อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศเอเชีย - แปซิฟิก ด้วยกัน พบว่าอันดับความสามารถในการแข่งขันอยู่ในอันดับที่ ๑๐ ติดต่อกัน ๓ ปี ในช่วงปี ๒๐๑๓ - ๒๐๑๕ และอันดับ ๙ ในปี ๒๐๑๖ - ๒๐๑๗ ในขณะที่ไทยอยู่อันดับที่ ๒๗ แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มประเทศเดียวกันความสามารถในการแข่งขันของเรายังสู้ไม่ได้



ภาพที่ ๑๑ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเมื่อเทียบกับกลุ่มประเทศเอเชีย - แปซิฟิก ที่มา : IMD World Economic Center (๒๐๑๗)



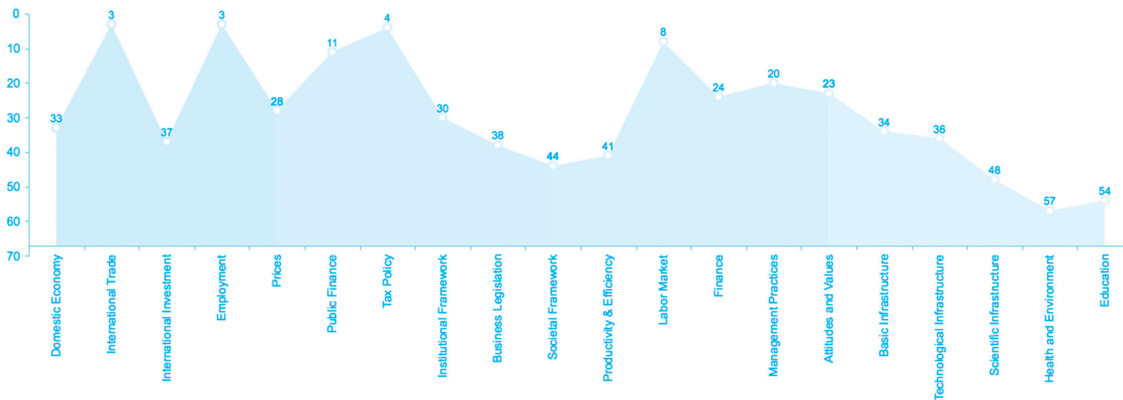
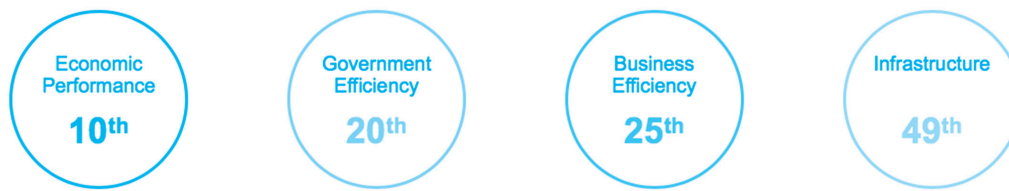
ภาพที่ ๑๒ เปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันกับกลุ่มประเทศเอเชีย - แปซิฟิก จาก WCY ๒๐๑๗ ที่มา: IMDWorld Economic Competiveness Center (๒๐๑๗)

เมื่อพิจารณาผลการจัดอันดับของประเทศไทยตามปัจจัยหลักที่ใช้ในการจัดอันดับรวม ๔ ด้าน ได้แก่ สภาวะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency) ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) และโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) พบว่า ปัจจัยที่มีอันดับดีที่สุดคือ สภาวะทางเศรษฐกิจ ซึ่งอยู่ในอันดับที่ ๑๐ เพิ่มขึ้น ๓ อันดับจากปี ๒๐๑๖ ในขณะที่ปัจจัย

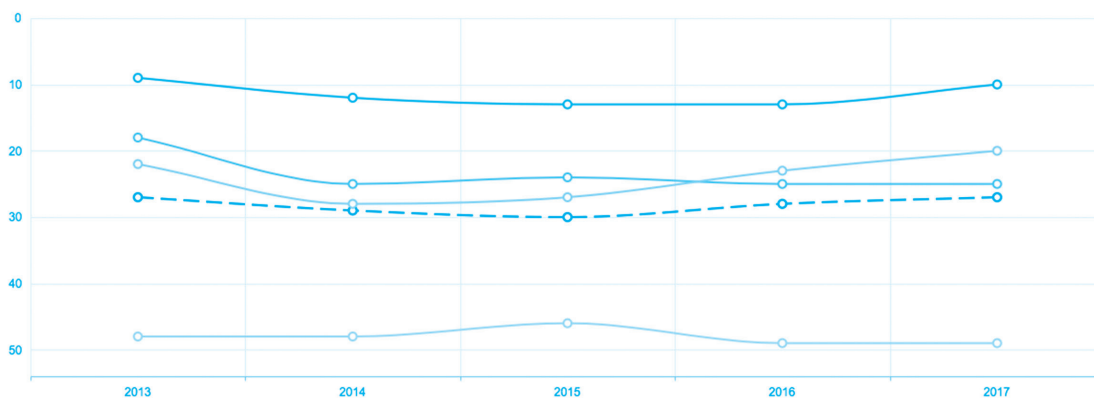
ด้านประสิทธิภาพของภาครัฐมีอันดับที่ ๒๐ เพิ่มขึ้น ๓ อันดับเช่นเดียวกัน ส่วนปัจจัยด้านประสิทธิภาพของภาครัฐกิจ และโครงสร้างพื้นฐานมีอันดับคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง โดยมีอันดับที่ ๒๕ และ ๔๙ ตามลำดับในปี ๒๐๑๗ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

๑) **สถานะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance)** ผลการจัดอันดับด้านสถานะทางเศรษฐกิจ ในประเทศไทยมีแนวโน้มดีขึ้นตั้งแต่ปี ๒๐๑๕ - ๒๐๑๗ โดยปี ๒๐๑๗ เฉพาะด้านประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ไทยมีความสามารถในการแข่งขันอันดับ ๑๐ นับว่าเป็นอันดับที่ดีมากเมื่อเทียบกับอันดับโดยรวมของประเทศ และใกล้เคียงกับอันดับของกลุ่มประเทศเอเชีย - แปซิฟิก ประเทศไทยมีปัจจัยย่อยที่มีอันดับดีขึ้นถึง ๓ ด้าน ได้แก่ เศรษฐกิจภายในประเทศ (Domestic Economy) ที่ขึ้นมาเป็นอันดับที่ ๓๓ จากอันดับที่ ๓๗ ในปี ๒๐๑๖ การค้าระหว่างประเทศ (International Trade) อยู่ในอันดับที่ ๓ จากอันดับที่ ๖ ในปี ๒๐๑๖ และราคาและค่าครองชีพ (Prices) ที่อันดับดีขึ้นมากจากอันดับที่ ๔๕ เป็นอันดับที่ ๒๘ ในขณะที่ด้านการจ้างงาน (Employment) ยังอยู่ใน อันดับที่ดีมากคือ อันดับที่ ๓ เช่นเดียวกับปีก่อน ส่วนปัจจัยย่อยที่มีอันดับลดลงคือ การลงทุนระหว่างประเทศ (International Investment) จากอันดับที่ ๒๘ ในปี ๒๐๑๖ เป็นอันดับที่ ๓๗ ในปีนี้ จากข้อมูลที่ IMD World Competitiveness Center ได้เตรียมไว้ที่เราสามารถเข้าไปดูและวิเคราะห์ได้ (Customer search) หรือสืบค้น ในส่วนของประเทศ (Countries) พบว่าจุดแข็งของประเทศไทยยังคงเป็นด้านที่เกี่ยวกับการจ้างงาน รายได้จาก การท่องเที่ยว และความมั่นคงของบัญชีเดินสะพัด ส่วนประเด็นที่ยังต้องพัฒนาต่อไปคือ ด้านรายได้ประชาชาติ ต่อหัวของประชากรที่อยู่ในอันดับที่ ๕๔ ด้านค่าครองชีพความเสี่ยงจากการย้ายฐานการผลิต และด้านการลงทุน ทางตรงจากต่างประเทศ และการไปลงทุนในประเทศอื่น เป็นต้น

๒) **ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency)** ด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ ผลการจัดอันดับในปี ๒๐๑๗ มีอันดับที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องใน ๓ ปีล่าสุด โดยมีอันดับ ๒๗, ๒๓ และ ๒๐ ในปี ๒๐๑๕, ๒๐๑๖ และ ๒๐๑๗ ตามลำดับ โดยภาพรวมของด้านนี้อยู่ในอันดับที่ ๒๐ ปัจจัยย่อยมีอันดับที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านกฎหมายธุรกิจ (Business Legislation) ที่ดีขึ้นถึง ๖ อันดับจากปี ๒๐๑๖ โดยขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ ๓๘ จากอันดับที่ ๔๔ และด้านกรอบการบริหารภาครัฐ (Institution Framework) ที่ขึ้นมาเป็นอันดับที่ ๓๐ จาก ๓๓ ในปีที่แล้วนอกจากนี้ด้านนโยบายภาษี (Tax Policy) นั้นยังคงได้อันดับที่สูงกว่าเดิมจากที่เคยสูงอยู่แล้วโดยขึ้นมา อยู่ในอันดับ ๔ ในปี ๒๐๑๗ อีกด้วย ประมาณครั้งหนึ่งของประเด็นที่ใช้ในการจัดอันดับในหมวดนี้มาจากการ สสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารในภาครัฐกิจ ซึ่งส่วนใหญ่มีอันดับที่สูงขึ้น จึงสะท้อนให้เห็นว่ามาตรการต่างๆ ที่รัฐดำเนินการ เช่น การแก้ไขกฎระเบียบและปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐให้มีความสะดวก ต่อการดำเนินธุรกิจ การให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน การปรับตัวของนโยบายภาครัฐ รวมถึงความคล่องตัว ในการดำเนินนโยบาย อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาอันดับที่ได้ในแต่ละหมวดจะพบว่า กรอบการบริหารภาครัฐ กฎหมาย ธุรกิจ และกรอบทางสังคม (อันดับที่ ๔๔ ต่ำสุดในหมวดเดียวกัน) ยังต้องพัฒนาอีกมาก ประเด็นที่ยังต้องปรับปรุง ในหมวดนี้ ได้แก่ ต้นทุนการปลดออกจากงาน (Redundancy Costs) กำแพงภาษี (Tariff barriers) และ ระยะเวลาในการเริ่มต้นธุรกิจ (Start-up days) เป็นต้น



## OVERALL RANKING AND FACTORS



	2013	2014	2015	2016	2017
<b>Overall Rank</b>	27	29	30	28	27
<b>Economic Performance</b>	9	12	13	13	10
<b>Government Efficiency</b>	22	28	27	23	20
<b>Business Efficiency</b>	18	25	24	25	25
<b>Infrastructure</b>	48	48	46	49	49

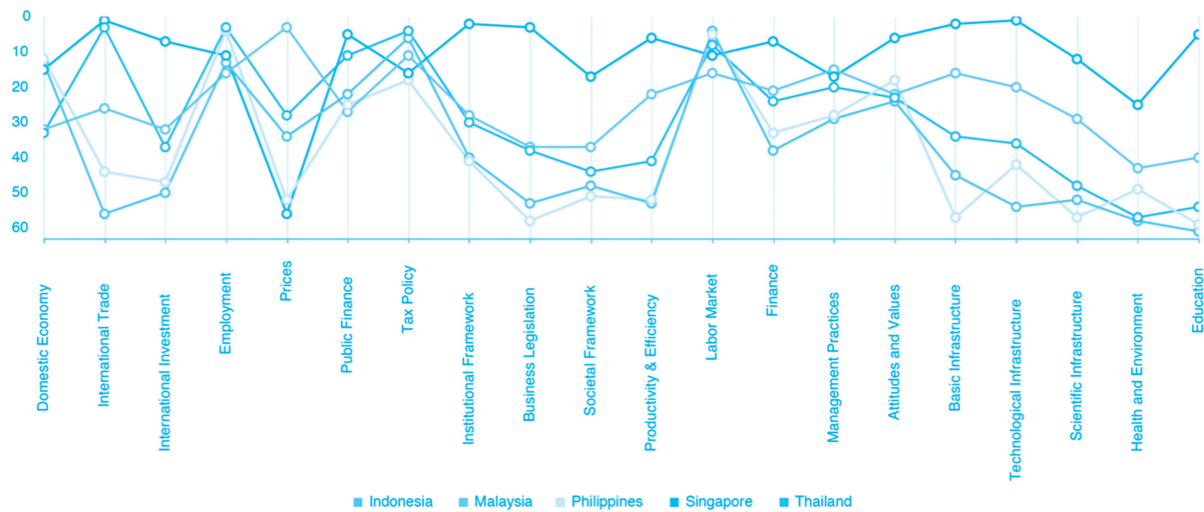
ภาพที่ ๑๓ อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยจำแนกเป็นรายด้าน จาก WCY ๒๐๑๗  
ที่มา : IMD World Economic Competitive Center (๒๐๑๗)

๓) **ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency)** ผลการจัดอันดับด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจในปี ๒๐๑๗ ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับอยู่ที่ ๒๕ ไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับปี ๒๐๑๕ และ ๒๐๑๖ และลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับปี ๒๐๑๓ ที่มีอันดับ ๑๘ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยพบว่าปัจจัยย่อยที่อันดับดีขึ้น ๒ ปัจจัย ได้แก่ ด้านการจัดการ (Management Practices) อันดับจาก ๒๖ เป็น ๒๐ และด้านผลิตภาพและประสิทธิภาพ (Productivity & Efficiency) อันดับจาก ๔๓ เป็น ๔๑ ในขณะที่ด้านตลาดแรงงาน และด้านการเงินมีอันดับลดลง ส่วนด้านทัศนคติและค่านิยมมีอันดับคงเดิม จะเห็นว่าด้านการบริหารจัดการ (Management Practices) ปรับตัวดีขึ้น ๖ อันดับ มีผลมาจากลำดับที่ดีขึ้นของตัวชี้วัดต่างๆ เช่น การคำนึงถึงความพึงพอใจของลูกค้า (Customer satisfaction) การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) และความน่าเชื่อถือของผู้จัดการ (Credibility of managers) เป็นต้น ส่วนในด้านผลิตภาพและประสิทธิภาพ (Productivity & Efficiency) ถึงแม้จะมีอันดับดีขึ้น ๒ อันดับ อันเป็นผลมาจากการปรับตัวดีขึ้นของอัตราการเพิ่มของผลิตภาพ (Overall Productivity – real growth) ซึ่งอยู่ในอันดับ ๓ แต่ยังคงเป็นประเด็นที่ประเทศไทยควรเร่งปรับปรุง เนื่องจากผลิตภาพของแรงงานทั้งในภาพรวมและในภาคเศรษฐกิจต่างๆ ยังคงอยู่ในอันดับต่ำ อาทิ ผลิตภาพในภาพรวม (Overall Productivity) ที่อยู่ในอันดับที่ ๕๘

๔) **โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)** ผลการจัดอันดับของไทยด้านนี้ยังอยู่ในอันดับค่อนข้างต่ำและต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ โดยได้รับการจัดอันดับที่ ๔๙ ไม่เปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปี ๒๐๑๕ และขีดความสามารถในการแข่งขันลดลงจากปี ๒๐๑๓ - ๒๐๑๔ ที่อันดับอยู่ที่ ๔๘ อย่างไรก็ตามมีปัจจัยย่อย ๒ ด้านที่อันดับดีขึ้น ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี (Technological Infrastructure) ที่ปรับตัวดีขึ้น ๖ อันดับ จากอันดับ ๔๒ เป็น ๓๖ และโครงสร้างพื้นฐานทั่วไป (Basic Infrastructure) ที่ปรับตัวดีขึ้น ๑ อันดับจาก ๓๕ เป็น ๓๔ ส่วนด้านอื่นมีอันดับลดลง ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ลดลง ๒ อันดับ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ลดลง ๕ อันดับ และด้านการศึกษาลดลง ๒ อันดับ โดยปีนี้อยู่ในอันดับ ๕๔ ซึ่งเป็นอันดับเกือบท่ำสุดรองจากด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

### **“ความสามารถในการแข่งขันทางการศึกษาของไทยอยู่ในอันดับที่ ๕๗ จาก ๖๓ ประเทศ”**

ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับที่ ๓๖ ซึ่งมีอันดับดีขึ้น ๖ อันดับ โดยตัวชี้วัดที่ส่งผลต่อการปรับตัวดีขึ้น ได้แก่ การมีเทคโนโลยีการสื่อสารที่ตอบสนองภาคธุรกิจและความเชื่อมโยงต่างๆ เช่น การลงทุนโทรศัพท์เคลื่อนที่ (อันดับ ๑๑) ความเร็วอินเทอร์เน็ต (อันดับ ๒๙) การส่งออกสินค้าไฮเทค (อันดับ ๑๑) และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างรัฐกับเอกชน (Public-private partnerships) (อันดับ ๒๗) เป็นต้น ส่วนด้านโครงสร้างพื้นฐานทั่วไปได้รับการจัดอันดับที่ ๓๔ ปรับตัวดีขึ้น ๑ อันดับ โดยมีตัวชี้วัดที่ปรับตัวดีขึ้น ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งน้ำ (Access to water) ที่ปรับตัวดีขึ้น ๖ อันดับ การเข้าถึงสินค้าบริโภคพื้นฐาน (Access to commodities) ซึ่งมีอันดับดีขึ้น ๓ อันดับ และคุณภาพของการขนส่งทางอากาศ (Quality of air transportation) ซึ่งอันดับดีขึ้น ๓ อันดับเช่นเดียวกัน



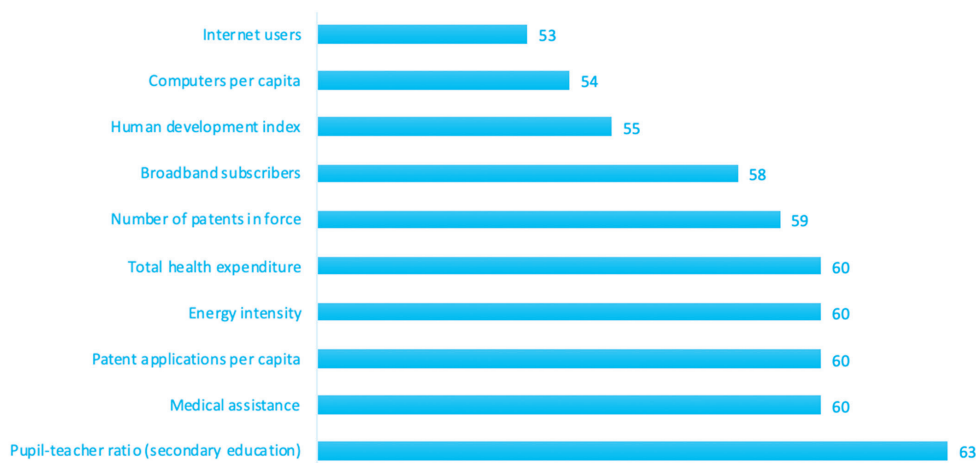
ภาพที่ ๑๔ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเมื่อเทียบกับประเทศอาเซียน  
ที่มา : IMD World Economic Competitive Center (๒๐๑๗)

เมื่อเทียบกับประเทศกลุ่มอาเซียนด้วยกัน จะพบว่าประเทศสิงคโปร์มีคะแนนในตัวชี้วัดต่างๆ ในอันดับความสามารถในการแข่งขันที่สูงในทุกตัวชี้วัด (เส้นสีน้ำเงิน) ในขณะที่ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันในระดับสูงไม่กี่ตัวชี้วัด เมื่อพิจารณาเฉพาะด้านการศึกษา ตัวชี้วัดสุดท้ายประเทศไทยจะอยู่อันดับสามจากห้าประเทศ และอยู่ในระดับค่อนข้างห่างเมื่อเทียบกับสิงคโปร์และมาเลเซีย ในขณะที่อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ หายใจรดต้นคอเรา

แม้ว่าผลการจัดอันดับด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (อันดับ ๔๘) แต่ตัวชี้วัดเกี่ยวกับการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนา และบุคลากรด้านการวิจัย ปรับตัวดีขึ้นในทุกตัวชี้วัด โดยเฉพาะเรื่องการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้อันดับของตัวชี้วัดด้านมูลค่าการลงทุนปรับตัวดีขึ้นถึง ๔ อันดับ และสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้าน R&D ของภาคธุรกิจต่อ GDP (Business Expenditure on R&D (%)) ปรับตัวดีขึ้นถึง ๑๐ อันดับ นอกจากนี้ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม (Innovation Capacity) ของประเทศก็ปรับตัวดีขึ้นถึง ๙ อันดับจากปี ๒๐๑๖ ทั้งนี้ประเด็นที่ต้องปรับปรุง คือด้านการจดสิทธิบัตร ซึ่งทั้งจำนวนการยื่นขอและการจดสิทธิบัตร รวมถึงจำนวนสิทธิบัตรที่มีผลบังคับใช้ยังอยู่ในอันดับต่ำ (อันดับ ๖๐)

ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และการศึกษา ยังคงเป็นเรื่องที่ต้องเร่งพัฒนาเป็นอย่างมาก โดยยังอยู่ในอันดับต่ำทั้งสองหมวด และเมื่อพิจารณาอันดับความสามารถในการแข่งขัน จะพบว่า หมวดนี้ประเทศไทยอยู่อันดับท้ายๆ ของโลกในหลายประเด็น โดยเฉพาะการปรับปรุงอัตราส่วนของครูต่อนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา (อันดับ ๖๓) ในขณะที่ประเด็นสำคัญที่ต้องปรับปรุงในด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมได้แก่การเพิ่มจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากร (อันดับ ๖๐) ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพโดยรวม (อันดับ ๖๐) และการประหยัดพลังงาน (อันดับ ๖๐) เป็นต้น

## Infrastrure Rank



ภาพที่ ๑๕ จุดอ่อนของโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทย  
ที่มา : IMD World Economic Competitive Center (๒๐๑๗)

ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จะเห็นว่าในด้านสถานะทางเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพของภาครัฐ และประสิทธิภาพทางธุรกิจ ยังคงแข็งแกร่งและสามารถแข่งขันได้ ในขณะที่ในเรื่อง โครงสร้างพื้นฐานยังต้องพัฒนาอีกมาก การลงทุนทางด้านการศึกษาจะเป็นส่วนสำคัญที่จะยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อการแข่งขันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สมาคมจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยได้เสนอแนวทางในการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันไว้หลายประเด็นที่น่าสนใจ ได้แก่ จะต้องมีการปฏิรูปการเมืองและสังคมอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความสมานฉันท์และความมั่นคง สร้างนวัตกรรม ปรับปรุงผลผลิตและเพิ่มมูลค่าในธุรกิจสำคัญ ปฏิรูประบบการศึกษาเพื่อผลิตแรงงานที่มีทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในอนาคต (Reform education system to equip workforce with skillsets required for the future) บทบาทภาครัฐต้องเป็นไปเพื่อสนับสนุน Thailand ๔.๐ และพัฒนา Digital Platform เพื่ออำนวยความสะดวกรูปแบบใหม่และการบริการภาครัฐ ซึ่งแนวคิด Digital Platform สามารถนำมาใช้กับระบบการศึกษาได้

เนื่องจากในช่วงปีแรกของการศึกษาของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้ศึกษาปัญหาต่างๆ ของการศึกษาของประเทศ โดยใช้ข้อมูลจาก IMD ๒๐๑๗ เป็นหลักแต่ในช่วงปีที่ ๒ ได้มีรายงาน IMD World Competitiveness Ranking ในปี ๒๐๑๘ ผู้เขียนจึงได้นำผลรายงานมาเปรียบเทียบกับปี ๒๐๑๗ โดยพบว่าอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยอยู่อันดับที่ ๓๐ (๗๙.๔๕๐ คะแนน) โดยลดลงไปสามอันดับ หากพิจารณาเฉพาะ ๕ ประเทศอาเซียนที่อยู่ในการจัดอันดับนี้ ซึ่งได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซียแล้ว ส่วนใหญ่มีอันดับลดลงโดยเฉพาะประเทศฟิลิปปินส์ที่อันดับลดลงถึง ๙ อันดับ จากอันดับที่ ๔๑ ในปี ๒๕๖๐ ลงมาที่ ๕๐ ในปี ๒๕๖๑ ในขณะที่ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศเดียวในกลุ่มอาเซียนที่มีอันดับดีขึ้นจากอันดับที่ ๒๔ เป็นอันดับที่ ๒๒ ในปีนี้



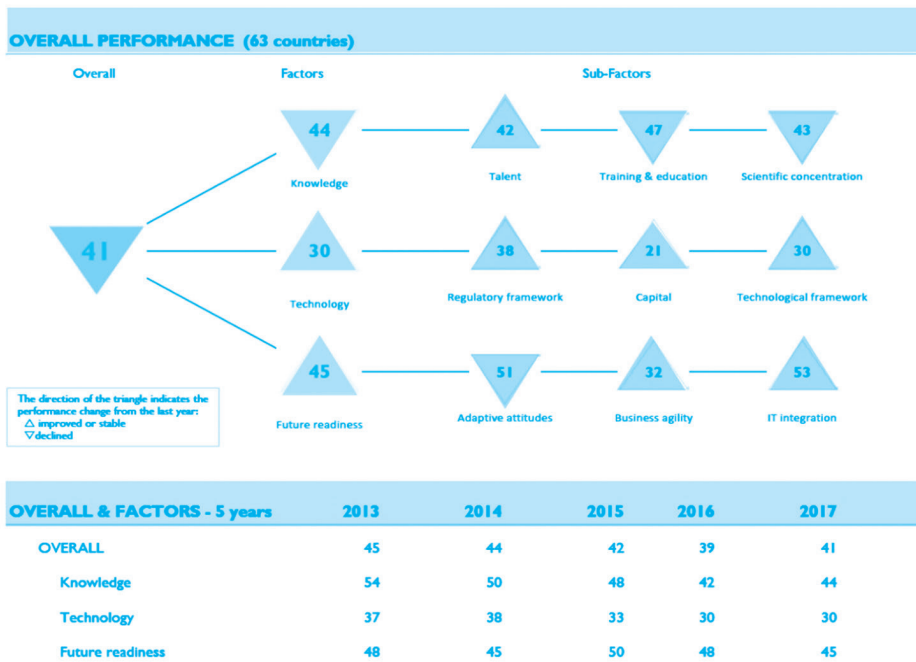
2018	Country	2017	Change	2018	Country	2017	Change
1	USA	4	+3 ↑	33	Portugal	39	+6 ↑
2	Hong Kong SAR	1	-1 ↓	34	Poland	38	+4 ↑
3	Singapore	3	- -	35	Chile	35	- -
4	Netherlands	5	+1 ↑	36	Spain	34	-2 ↓
5	Switzerland	2	-3 ↓	37	Slovenia	43	+6 ↑
6	Denmark	7	+1 ↑	38	Kazakhstan	32	-6 ↓
7	UAE	10	+3 ↑	39	Saudi Arabia	36	-3 ↓
8	Norway	11	+3 ↑	40	Latvia	40	- -
9	Sweden	9	- -	41	Cyprus	37	-4 ↓
10	Canada	12	+2 ↑	42	Italy	44	+2 ↑
11	Luxembourg	8	-3 ↓	43	Indonesia	42	-1 ↓
12	Ireland	6	-6 ↓	44	India	45	+1 ↑
13	China Mainland	18	+5 ↑	45	Russia	46	+1 ↑
14	Qatar	17	+3 ↑	46	Turkey	47	+1 ↑
15	Germany	13	-2 ↓	47	Hungary	52	+5 ↑
16	Finland	15	-1 ↓	48	Bulgaria	49	+1 ↑
17	Taiwan	14	-3 ↓	49	Romania	50	+1 ↑
18	Austria	25	+7 ↑	50	Philippines	41	-9 ↓
19	Australia	21	+2 ↑	51	Mexico	48	-3 ↓
20	United Kingdom	19	-1 ↓	52	Jordan	56	+4 ↑
21	Israel	22	+1 ↑	53	South Africa	53	- -
22	Malaysia	24	+2 ↑	54	Peru	55	+1 ↑
23	New Zealand	16	-7 ↓	55	Slovak Republic	51	-4 ↓
24	Iceland	20	-4 ↓	56	Argentina	58	+2 ↑
25	Japan	26	+1 ↑	57	Greece	57	- -
26	Belgium	23	-3 ↓	58	Colombia	54	-4 ↓
27	Korea Rep.	29	+2 ↑	59	Ukraine	60	+1 ↑
28	France	31	+3 ↑	60	Brazil	61	+1 ↑
29	Czech Republic	28	-1 ↓	61	Croatia	59	-2 ↓
30	Thailand	27	-3 ↓	62	Mongolia	62	- -
31	Estonia	30	-1 ↓	63	Venezuela	63	- -
32	Lithuania	33	+1 ↑				

ภาพที่ ๑๖ เปรียบเทียบอันดับ IMD World Competitiveness Ranking ๒๐๑๗ และ ๒๐๑๘

ที่มา : IMD World Economic Competitive Center (๒๐๑๘)

### ๓.๒.๒ The IMD World Digital Competitiveness (WDC)

ผลการจัดลำดับความสามารถในการแข่งขันดิจิทัลโลก ค.ศ. ๒๐๑๗ พบว่าประเทศสิงคโปร์ เป็นประเทศที่ได้ลำดับที่ ๑ (๑๐๐ คะแนนเต็ม) ในขณะที่ลำดับที่ ๒ เป็นประเทศสวีเดน (๙๕.๙๓๘ คะแนน) เลื่อนจากลำดับที่ ๓ ในปี ๒๐๑๖ ส่วนลำดับที่ ๓ ประเทศสหรัฐอเมริกา (๙๕.๔๑๐) ลดลงหนึ่งอันดับจากปี ๒๐๑๖ ในขณะที่ประเทศไทยอยู่ลำดับที่ ๔๑ มี ๖๓.๗๑ คะแนน ลดลงไป ๒ ลำดับ จากลำดับที่ ๓๙ ในปี ๒๐๑๖ เมื่อเทียบกับประเทศที่มี GDP ต่อประชากรน้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ มีทั้งหมด ๓๒ ประเทศ พบว่า ประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียมาเป็นลำดับที่ ๑ ด้วยคะแนน ๗๙.๙๔๔ คะแนน ลำดับที่สองเป็นประเทศเอสโตเนีย มีคะแนนเท่ากับ ๗๘.๔๕๘ คะแนน และลำดับที่ ๓ เป็นประเทศลิทัวเนีย ด้วยคะแนน ๗๕.๐๒ ส่วนประเทศไทย อยู่ในลำดับที่ ๑๑ ซึ่งประเทศในย่านอาเซียนที่อยู่กลุ่มเดียวกันคือประเทศฟิลิปปินส์ อยู่ลำดับ ๑๖ ด้วยคะแนน ๕๕.๘๘๗ และประเทศอินโดนีเซีย อยู่ลำดับที่ ๒๘ มีคะแนน ๔๔.๒๒๕



ภาพที่ ๑๗ พัฒนาการของความสามารถในการแข่งขันดิจิทัลโลกของประเทศไทย  
 ที่มา : IMD World Competitiveness Center (๒๐๑๗)

เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศเอเชีย - แปซิฟิก พบว่าสิงคโปร์เป็นลำดับที่ ๑ ตามด้วยฮ่องกง เป็นลำดับที่ ๒ ด้วยคะแนน ๙๒.๑๓๕ (ลำดับที่ ๗ ของโลก) และได้หวันเป็นลำดับที่ ๓ ด้วยคะแนน ๘๗.๕๖๖ (ลำดับที่ ๑๒ ของโลก) ส่วนประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ ๑๐ (IMD World Competitiveness Center, ๒๐๑๗)

เมื่อลงรายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่าในด้านความรู้ ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขัน ในอันดับที่ ๔๔ ลดลง ๒ อันดับ เทียบกับปี ๒๐๑๖ โดยลดลงมาจาก ๒ ปัจจัยย่อยคือ การฝึกอบรมและการศึกษากับความสนใจในวิทยาศาสตร์ ส่วนด้านเทคโนโลยีอยู่อันดับ ๓๐ อันดับไม่เปลี่ยนเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว แต่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับ ๓ ปีก่อนหน้านั้น คือ ในช่วง ๒๐๑๓ - ๒๐๑๕ อันดับ ๓๗, ๓๓ และ ๓๓ ตามลำดับ และความพร้อมในอนาคต อยู่ในอันดับที่ ๔๕ ดีขึ้น ๒ อันดับจากปีที่แล้ว ซึ่งเป็นผลมาจากการปรับตัวขึ้นของปัจจัยย่อยด้านความคล่องตัวทางธุรกิจ และการบูรณาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในขณะที่ด้านทัศนคติมีคะแนนปรับตัวลดลง

2018	Country	2017	Change	2018	Country	2017	Change
1	USA	3	+2 ↑	33	Czech Republic	32	-1 ↓
2	Singapore	1	-1 ↓	34	Slovenia	34	- -
3	Sweden	2	-1 ↓	35	Latvia	35	- -
4	Denmark	5	+1 ↑	36	Poland	37	+1 ↑
5	Switzerland	8	+3 ↑	37	Chile	40	+3 ↑
6	Norway	10	+4 ↑	38	Kazakhstan	38	- -
7	Finland	4	-3 ↓	39	Thailand	41	+2 ↑
8	Canada	9	+1 ↑	40	Russia	42	+2 ↑
9	Netherlands	6	-3 ↓	41	Italy	39	-2 ↓
10	United Kingdom	11	+1 ↑	42	Saudi Arabia	36	-6 ↓
11	Hong Kong SAR	7	-4 ↓	43	Bulgaria	45	+2 ↑
12	Israel	13	+1 ↑	44	Croatia	48	+4 ↑
13	Australia	15	+2 ↑	45	Jordan	56	+11 ↑
14	Korea Rep.	19	+5 ↑	46	Hungary	44	-2 ↓
15	Austria	16	+1 ↑	47	Romania	54	+7 ↑
16	Taiwan	12	-4 ↓	48	India	51	+3 ↑
17	UAE	18	+1 ↑	49	South Africa	47	-2 ↓
18	Germany	17	-1 ↓	50	Slovak Republic	43	-7 ↓
19	New Zealand	14	-5 ↓	51	Mexico	49	-2 ↓
20	Ireland	21	+1 ↑	52	Turkey	52	- -
21	Iceland	23	+2 ↑	53	Greece	50	-3 ↓
22	Japan	27	+5 ↑	54	Cyprus	53	-1 ↓
23	Belgium	22	-1 ↓	55	Argentina	57	+2 ↑
24	Luxembourg	20	-4 ↓	56	Philippines	46	-10 ↓
25	Estonia	26	+1 ↑	57	Brazil	55	-2 ↓
26	France	25	-1 ↓	58	Ukraine	60	+2 ↑
27	Malaysia	24	-3 ↓	59	Colombia	58	-1 ↓
28	Qatar	28	- -	60	Peru	62	+2 ↑
29	Lithuania	29	- -	61	Mongolia	61	- -
30	China Mainland	31	+1 ↑	62	Indonesia	59	-3 ↓
31	Spain	30	-1 ↓	63	Venezuela	63	- -
32	Portugal	33	+1 ↑				

ภาพที่ ๑๘ เปรียบเทียบอันดับ IMD World Digital Competitiveness ปี ๒๐๑๗ - ๒๐๑๘  
ที่มา : IMD World Competitiveness Center (๒๐๑๘)

จากผลการจัดลำดับความสามารถในการแข่งขันดิจิทัลโลก ซึ่งให้เห็นว่าประเทศไทยยังต้องมีการพัฒนาในด้านนี้อีกไม่น้อย เพราะดิจิทัลได้เข้าไปสอดแทรกในระบบต่างๆ ของสังคม ไม่เว้นแต่ระบบการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องใช้ดิจิทัลเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาในทุกๆ ระดับ เพราะระบบดิจิทัลจะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลแหล่งเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและรวดเร็ว รูปแบบการจัดการเรียนรู้ การวัด การประเมินผล สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนหลักสูตรจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยน รัฐจำเป็นต้องมีความพร้อมหรือวางรากฐานของดิจิทัล (Digital Platform) สำหรับการนำดิจิทัลมาใช้ในการจัดการศึกษา

### ๓.๓ Ease of Doing Business

จากรายงาน Doing Business ๒๐๑๗ ของธนาคารโลก พบว่า ประเทศไทยถูกจัดลำดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ ในอันดับที่ ๔๖ จากทั้งหมด ๑๙๐ ประเทศ โดยมีคะแนนการประเมินแบบ Distance to frontier (DTF)<sup>๑</sup> เท่ากับ ๗๑.๔๒ คะแนน

<sup>๑</sup> Distance to frontier (DTF) เป็นวิธีการวัดที่พิจารณาระยะห่างของประสิทธิภาพของตัวชี้วัดแต่ละด้านในแต่ละประเทศกับประเทศที่มีแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices)

Rank	Economy	DTF score	Rank	Economy	DTF score	Rank	Economy	DTF score
1	New Zealand	87.01 ↑	65	Azerbaijan	67.99 ↑	128	Tajikistan	55.34 ↑
2	Singapore	85.05 ↑	66	Oman	67.73 ↑	129	Cabo Verde	55.28
3	Denmark	84.87 ↑	67	Jamaica	67.54 ↑	130	India	55.27 ↑
4	Hong Kong SAR, China	84.21 ↑	68	Morocco	67.50 ↑	131	Cambodia	54.79 ↑
5	Korea, Rep.	84.07 ↑	69	Turkey	67.19	132	Tanzania	54.48 ↑
6	Norway	82.82 ↑	70	Panama	66.19	133	Malawi	54.39 ↑
7	United Kingdom	82.74 ↑	71	Botswana	65.55 ↑	134	St. Kitts and Nevis	53.96
8	United States	82.45	72	Brunei Darussalam	65.51 ↑	135	Maldives	53.94
9	Sweden	82.13 ↑	73	Bhutan	65.37 ↑	136	Palau	53.81 ↑
10	Macedonia, FYR	81.74 ↑	74	South Africa	65.20	137	Mozambique	53.78
11	Taiwan, China	81.09 ↑	75	Kyrgyz Republic	65.17 ↑	138	Grenada	53.75
12	Estonia	81.05 ↑	76	Malta	65.01 ↑	139	Lao PDR	53.29 ↑
13	Finland	80.84	77	Tunisia	64.89 ↑	140	West Bank and Gaza	53.21 ↑
14	Latvia	80.61 ↑	78	China	64.28 ↑	141	Mali	52.96 ↑
15	Australia	80.26 ↑	79	San Marino	64.11 ↑	142	Côte d'Ivoire	52.31 ↑
16	Georgia	80.20 ↑	80	Ukraine	63.90 ↑	143	Marshall Islands	51.92 ↑
17	Germany	79.87	81	Bosnia and Herzegovina	63.87 ↑	144	Pakistan	51.77 ↑
18	Ireland	79.53 ↑	82	Vietnam	63.83 ↑	145	Gambia, The	51.70 ↑
19	Austria	78.92 ↑	83	Qatar	63.66	146	Burkina Faso	51.33 ↑
20	Iceland	78.91 ↑	83	Vanuatu	63.66 ↑	147	Senegal	50.68 ↑
21	Lithuania	78.84 ↑	85	Tonga	63.58	148	Sierra Leone	50.23 ↑
22	Canada	78.57	86	St. Lucia	63.13	149	Bolivia	49.85 ↑
23	Malaysia	78.11	87	Uzbekistan	63.03 ↑	150	Niger	49.57 ↑
24	Poland	77.81 ↑	88	Guatemala	62.93 ↑	151	Micronesia, Fed. Sts.	49.48
25	Portugal	77.40 ↑	89	Samoa	62.17 ↑	152	Kiribati	49.19 ↑
26	United Arab Emirates	76.89 ↑	90	Uruguay	61.85 ↑	153	Comoros	48.69 ↑
27	Czech Republic	76.71 ↑	91	Indonesia	61.52 ↑	154	Togo	48.57 ↑
28	Netherlands	76.38 ↑	92	Kenya	61.22 ↑	155	Benin	48.52 ↑
29	France	76.27 ↑	93	Seychelles	61.21 ↑	156	Algeria	47.76 ↑
30	Slovenia	76.14 ↑	94	Saudi Arabia	61.11 ↑	157	Burundi	47.37 ↑
31	Switzerland	76.06	95	El Salvador	61.02	158	Suriname	47.28 ↑
32	Spain	75.73 ↑	96	Trinidad and Tobago	60.99	159	Ethiopia	47.25 ↑
33	Slovak Republic	75.61 ↑	97	Fiji	60.71	160	Mauritania	47.21 ↑
34	Japan	75.53 ↑	98	Zambia	60.54	161	Zimbabwe	47.10 ↑
35	Kazakhstan	75.09 ↑	99	Philippines	60.40 ↑	162	São Tomé and Príncipe	46.75 ↑
36	Romania	74.26 ↑	100	Lesotho	60.37 ↑	163	Guinea	46.23 ↑
37	Belarus	74.13 ↑	101	Dominica	60.27	164	Gabon	45.88
38	Armenia	73.63 ↑	102	Kuwait	59.55	165	Iraq	45.61 ↑
39	Bulgaria	73.51 ↑	103	Dominican Republic	59.35 ↑	166	Cameroon	45.27 ↑
40	Russian Federation	73.19	104	Solomon Islands	59.17 ↑	167	Madagascar	45.10 ↑
41	Hungary	73.07 ↑	105	Honduras	59.09	168	Sudan	44.76
42	Belgium	73.00	106	Paraguay	59.03	169	Nigeria	44.63 ↑
43	Croatia	72.99 ↑	107	Nepal	58.88	170	Myanmar	44.56 ↑
44	Moldova	72.75 ↑	108	Ghana	58.82 ↑	171	Djibouti	44.50 ↑
45	Cyprus	72.65 ↑	108	Namibia	58.82	172	Guinea-Bissau	41.63 ↑
46	Thailand	72.53 ↑	110	Sri Lanka	58.79 ↑	173	Syrian Arab Republic	41.43
47	Mexico	72.29 ↑	111	Swaziland	58.34 ↑	174	Liberia	41.41
47	Serbia	72.29 ↑	112	Belize	58.06	175	Timor-Leste	40.88
49	Mauritius	72.27 ↑	113	Antigua and Barbuda	58.04	176	Bangladesh	40.84 ↑
50	Italy	72.25 ↑	114	Ecuador	57.97 ↑	177	Congo, Rep.	40.58
51	Montenegro	72.08 ↑	115	Uganda	57.77 ↑	178	Equatorial Guinea	39.83
52	Israel	71.65 ↑	116	Argentina	57.45 ↑	179	Yemen, Rep.	39.57
53	Colombia	70.92 ↑	117	Barbados	57.42 ↑	180	Chad	39.07 ↑
54	Peru	70.25 ↑	118	Jordan	57.30 ↑	181	Haiti	38.66 ↑
55	Puerto Rico (U.S.)	69.82 ↑	119	Papua New Guinea	57.29 ↑	182	Angola	38.41
56	Rwanda	69.81 ↑	120	Iran, Islamic Rep.	57.26 ↑	183	Afghanistan	38.10
57	Chile	69.56 ↑	121	Bahamas, The	56.65	184	Congo, Dem. Rep.	37.57 ↑
58	Albania	68.90 ↑	122	Egypt, Arab Rep.	56.64 ↑	185	Central African Republic	36.25
59	Luxembourg	68.81 ↑	123	Brazil	56.53	186	South Sudan	33.48
60	Kosovo	68.79 ↑	124	Guyana	56.26 ↑	187	Venezuela, RB	33.37
61	Greece	68.67	125	St. Vincent and the Grenadines	55.91	188	Libya	33.19
62	Costa Rica	68.50 ↑	126	Lebanon	55.90	189	Eritrea	28.05 ↑
63	Bahrain	68.44 ↑	127	Nicaragua	55.75 ↑	190	Somalia	20.29 ↑
64	Mongolia	68.15 ↑						

Source: Doing Business database.

### ภาพที่ ๑๙ คะแนนความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ

ที่มา : World Bank (๒๐๑๗)

ในกลุ่มประเทศอาเซียนพบว่ามี ๒ ประเทศที่มีอันดับดีกว่าไทยคือ สิงคโปร์ (อันดับ ๒) และมาเลเซีย (อันดับ ๒๓)

จากข้อมูลทางสถิติของ World Bank (๒๐๑๗) พบว่า ความง่ายในการประกอบธุรกิจในประเทศไทย (Doing business : DB) การลงทุนในประเทศไทย (Gross fixed capital formation : GFCF) และการลงทุนจากต่างประเทศ (Foreign direct investment: FDI) มีแนวโน้มการเติบโตที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการลงทุนในประเทศและจากต่างประเทศที่มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสม (Compound annual growth rate) ระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๐๙ - ๒๐๑๕ คิดเป็นร้อยละ ๗.๑๕ และ ๕.๘๒ ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามธนาคารโลกได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการพัฒนาความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ ดังภาพ

<b>THAILAND</b>	
<b>Ease of doing business rank (1-190)</b>	<b>46</b>
<b>✓ Starting a business (rank)</b>	<b>78</b>
DTF score for starting a business (0-100)	87.01
Procedures (number)	5
Time (days)	25.5
Cost (% of income per capita)	6.6
Minimum capital (% of income per capita)	0.0
<b>Dealing with construction permits (rank)</b>	<b>42</b>
DTF score for dealing with construction permits (0-100)	75.65
Procedures (number)	17
Time (days)	103
Cost (% of warehouse value)	0.1
Building quality control index (0-15)	11.0
<b>Getting electricity (rank)</b>	<b>37</b>
DTF score for getting electricity (0-100)	83.22
Procedures (number)	5
Time (days)	37
Cost (% of income per capita)	42.5
Reliability of supply and transparency of tariffs index (0-8)	6
<b>Registering property (rank)</b>	<b>68</b>
DTF score for registering property (0-100)	68.34
Procedures (number)	4
Time (days)	6
Cost (% of property value)	7.4
Quality of land administration index (0-30)	15.0

ภาพที่ ๒๐ อันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจบางปัจจัยของประเทศไทย

ที่มา : World Bank (๒๐๑๗)

จากข้อมูลของธนาคารโลกจะพบว่า การเริ่มต้นธุรกิจของประเทศไทยอยู่อันดับที่ ๗๘ ในขณะที่อันดับโดยรวมอยู่อันดับที่ ๔๖ ซึ่งปัจจัยนี้เกี่ยวข้องกับกระบวนการขั้นตอน ระยะเวลา และต้นทุนในการดำเนินการ โดยจะเห็นว่าใช้ขั้นตอนกระบวนการ ๕ ขั้นตอน ใช้เวลาดำเนินการ ๒๕.๕ วัน และมีค่าใช้จ่ายร้อยละ ๖.๖ ของรายได้ต่อหัว (Income per Capita) ในขณะที่เดียวกันการจดทะเบียนทรัพย์สินอยู่ในอันดับที่ ๖๘ โดยมีขบวนการ ๔ ขั้นตอน ใช้เวลา ๖ วัน คิดเป็นต้นทุนสูงถึงร้อยละ ๗.๔ ของมูลค่าทรัพย์สิน ซึ่งแสดงว่าสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข

### ๓.๔ QS World University Ranking

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศนั้น มีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพของคนในประเทศนั้นๆ และส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพของคนก็คือ คุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการให้การศึกษาในระดับสูงแก่คนในสังคมเป็นขั้นตอนสุดท้าย ดังนั้นคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาไทยจึงมีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง จากผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยระดับนานาชาติ โดย QS World University Ranking (ค.ศ. ๒๐๑๗ - ๒๐๑๘)<sup>๒</sup> QS World University Rankings ๒๐๑๘ ใช้การสำรวจความคิดเห็น (Global survey) จากผู้ประเมินที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในวงการศึกษาระดับสูงและวงการที่เกี่ยวข้องกว่า ๗๐,๐๐๐ คนทั่วโลก เพื่อประเมินว่าในแต่ละประเทศมหาวิทยาลัยใดดีที่สุดโดยดูจากความมีชื่อเสียงทางวิชาการ (๔๐%) และชื่อเสียงผู้ว่าจ้างงานบัณฑิตที่จบออกไป (๑๐%) นอกจากนี้ยังพิจารณาจากเกณฑ์ด้านสัดส่วนคณาจารย์ต่อนักศึกษา (๒๐%) การอ้างอิงผลงานวิจัยต่อคณาจารย์ (๒๐%) และสัดส่วนคณาจารย์และนักศึกษาที่เป็นชาวต่างชาติ (๑๐%)

#### Top 200 universities

China	7
Japan	8
South Korea	7
Hong Kong	4
India	3
Singapore	2
Taiwan	2
Malaysia	1
Thailand	0

#### Top 300 universities

China	10
Japan	10
South Korea	9
Hong Kong	5
India	5
Singapore	2
Taiwan	4
Malaysia	3
Thailand	1

ผลการวิเคราะห์พบว่าไม่มีมหาวิทยาลัยของไทยติดอยู่ในอันดับที่หนึ่งในสองร้อยของโลกเลย ในเมื่อประเทศญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ อินเดีย และสิงคโปร์ มีมหาวิทยาลัยติดในอันดับที่ ๘, ๗, ๗, ๓ และ ๒ ตามลำดับ และมีมหาวิทยาลัยของเขตเศรษฐกิจพิเศษฮ่องกง ไต้หวัน และประเทศมาเลเซีย ติดอันดับถึง ๔, ๒ และ ๑ ตามลำดับ

<sup>๒</sup> <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2018>

ซึ่งประเทศเหล่านี้มีระบบอุดมศึกษาเกิดขึ้นใหม่ตามหลังและได้แข่งประเทศไทยไป เมื่อพิจารณามหาวิทยาลัย ๓๐๐ อันดับแรกของโลก ประเทศไทยมีติดอันดับเพียงมหาวิทยาลัยเดียว คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดลที่ติดอันดับ ๑ ใน ๕๐๐ ของมหาวิทยาลัยระดับโลก โดยติดอันดับที่ ๒๔๕ (อันดับที่ ๔๐ ของเอเชีย) และ ๓๓๔ (อันดับที่ ๗๑ ของเอเชีย) และมีทั้งหมด ๘ มหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ ๑ ใน ๑,๐๐๐ อันดับแรก โดยมีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (อันดับที่ ๕๕๑ - ๖๐๐) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ลำดับที่ ๖๐๑ - ๖๕๐) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อันดับที่ ๗๕๑ - ๘๐๐) มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (อันดับที่ ๘๐๑ - ๑๐๐๐)

ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์มีมหาวิทยาลัยติดอันดับ ๑ ใน ๒๐ จำนวน ๒ มหาวิทยาลัย ได้แก่ Nanyang Technological University (NTU) อันดับ ๑๑ และ National University of Singapore (NUS) อันดับ ๑๕ ซึ่งทั้งสองมหาวิทยาลัยเป็นลำดับที่ ๑ และ ๒ ของเอเชียและของอาเซียน ส่วน Singapore Management University อันดับ ๔๔๑ - ๔๕๐ ในขณะที่มาเลเซียมีมหาวิทยาลัยที่ติด ๕๐๐ ลำดับแรกถึง ๕ มหาวิทยาลัย คือ ลำดับที่ ๑๑๔, ๒๒๙, ๒๓๐, ๒๓๕ และ ๒๖๔ นั่นหมายความว่า เป็นลำดับที่ ๓ - ๗ ของอาเซียน ส่วนผลการจัดอันดับโดย Times Higher Education พบว่า มีทั้งหมด ๙ มหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ ๑ ใน ๙๐๐ อันดับแรก และใน ๑,๐๐๐ อันดับแรกของโลกมีเพียง ๘ มหาวิทยาลัยในบรรดามหาวิทยาลัยที่เรามีอยู่กว่า ๑๗๐ มหาวิทยาลัย

โดยรวม มหาวิทยาลัยของไทยคงต้องพัฒนาคุณภาพการวิจัย เพื่อช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของมหาวิทยาลัยของไทย และความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และช่วยให้สามารถก้าวไปสู่ไทยแลนด์ ๔.๐ ได้ในอนาคต



ภาพที่ ๒๑ เปรียบเทียบอันดับมหาวิทยาลัยไทยกับชาติอาเซียน

ที่มา : [https://www.matichon.co.th/article/news\\_๘๗๗๔๕๓](https://www.matichon.co.th/article/news_๘๗๗๔๕๓)

### ๓.๕ World University Ranking โดย Times Higher Education

World University Ranking โดย Times Higher Education เป็นอีกระบบหนึ่งการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในโลก โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เป็นหลัก ปรากฏว่ามหาวิทยาลัยไทยไม่ติด ๑ ใน ๒๐๐ แห่งของโลกเลย โดยมีฮ่องกง และได้หัวนแซงประเทศไทยไป ผลคล้ายคลึงกับการจัดอันดับโดย QS และมีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะในทวีปเอเชียด้วย ปรากฏว่ามีเพียง ๔ แห่ง ที่ติดอันดับ ๒๐๐ ต้นๆ ของเอเชีย โดยประเทศไต้หวัน มาเลเซีย ฮ่องกง ได้แซงประเทศไทยไปแล้ว

#### Top 100 world universities

Hong Kong	3
China	2
Singapore	2
Japan	2
South Korea	2
(National University of Singapore	22)

#### Top 200 world universities

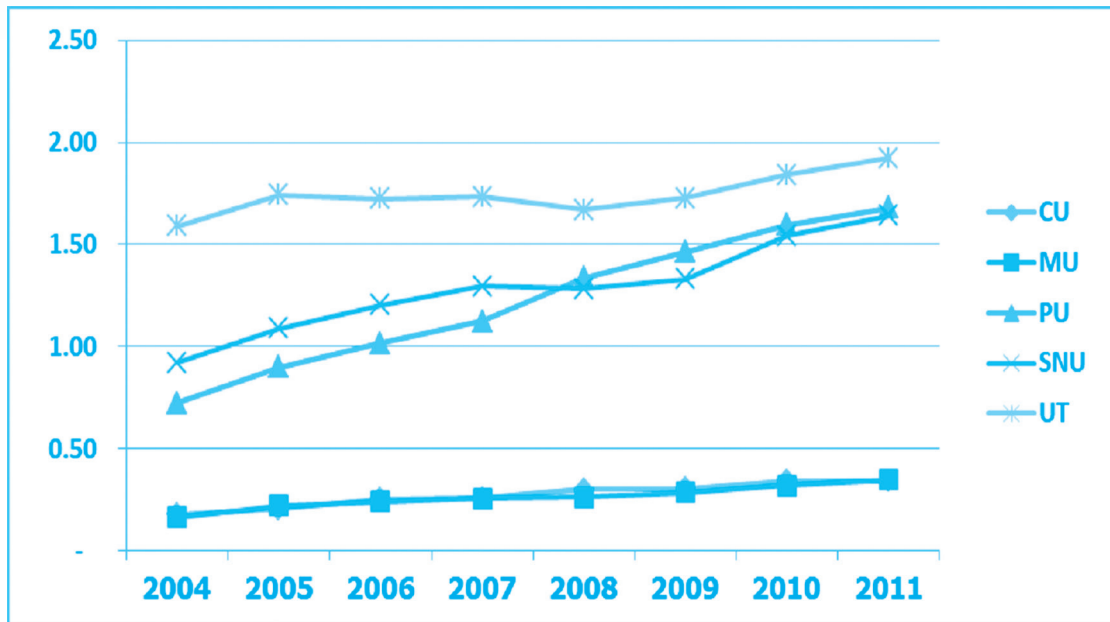
China	7
Hong Kong	5
South Korea	4
Singapore	2
Japan	2
Taiwan	1



### Top 200 Asian universities

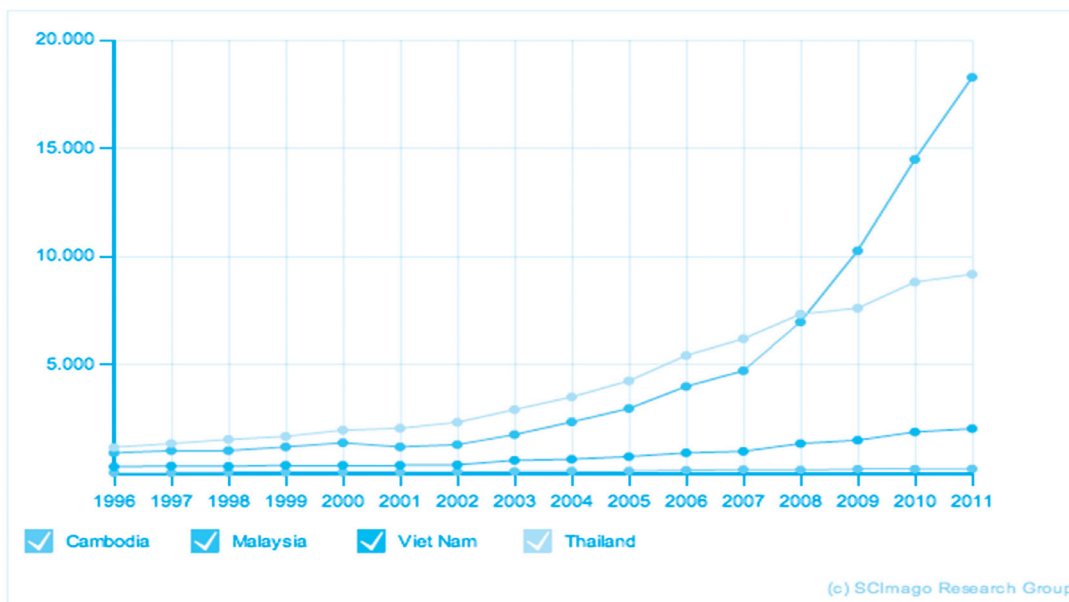
China	50
Japan	30
South Korea	21
Taiwan	18
India	17
Turkey	11
Iran	11
Malaysia	8
Hong Kong	7
Israel	6
<i>Thailand</i>	4
Singapore	2

ปัจจัยหนึ่งที่ใช้ในการจัดอันดับคือ ผลงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย ปรากฏว่าในระยะแปดปีตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๔ ผลงานวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดลเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย หากเทียบกับมหาวิทยาลัยโตเกียว ซึ่งเป็นผู้นำด้านการวิจัย ยังเพิ่มขึ้นแต่ไม่มาก ส่วนมหาวิทยาลัยปักกิ่ง และมหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์มีอัตราเพิ่มที่สูงมาก บ่งชี้ว่ามหาวิทยาลัยของไทยต้องปรับปรุงงานด้านการวิจัยอย่างมาก



ภาพที่ ๒๒ กราฟแสดงการวิจัยที่เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ : เปรียบเทียบเชิงปริมาณ

เมื่อพิจารณาปริมาณผลงานวิจัยตีพิมพ์ ที่ได้รับการอ้างอิงของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แสดงว่า ประเทศมาเลเซียมีผลงานน้อยกว่าประเทศไทยมาในระยะก่อน จนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงสามารถเท่ากับไทยได้ และปัจจุบันได้แซงประเทศไทยไปอย่างมาก



ภาพที่ ๒๓ กราฟแสดงผลงานวิจัยตีพิมพ์ ที่ได้รับการอ้างอิงของ ๔ ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มา :

<http://www.oecd.org/sti/iherd-final-reports.htm>

## ๔. สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการแข่งขันของสถาบันต่างๆ สามารถสรุปและเสนอแนะประเด็นต่างๆ ที่เชื่อมโยงระบบการศึกษา ได้ดังนี้

### ๔.๑ สรุป

๑. GCI ของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๓๒ จาก ๑๓๗ ประเทศ ด้วยคะแนน ๔.๗๒ ซึ่งลำดับดีขึ้นจากปีที่แล้วสองอันดับ (อันดับ ๓๔) แต่มีคะแนนสูงขึ้นจากเดิมที่มีคะแนน ๔.๖๔ อยู่ในลำดับที่สามของอาเซียน โดยลำดับที่หนึ่งของอาเซียนเป็นประเทศสิงคโปร์มี ๕.๗๑ คะแนน รองลงไปที่ประเทศมาเลเซียมี ๕.๑๗ คะแนน เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการทำธุรกิจในประเทศไทย และเป็นอุปสรรคต่อความสามารถในการแข่งขัน ปัญหาปัจจัยสำคัญห้าอันดับแรกได้แก่ ๑) ความไม่มีเสถียรภาพของรัฐบาล ๒) ความขาดประสิทธิภาพของระบบราชการ ๓) ความไม่มีเสถียรภาพของนโยบาย ๔) ขาดการสร้างนวัตกรรม และ ๕) การคอร์รัปชัน ซึ่งปัจจัยทั้งห้าที่กล่าวมาล้วนเป็นปัญหาที่ยังลึกลงในสังคมไทยมานาน และยากต่อการแก้ปัญหาในระยะเวลายันเร็วนี้ และที่น่าสนใจไม่น้อยก็คือ ลำดับที่ ๖ คือ การศึกษาของแรงงานไม่เพียงพอ

๒. GCI ๔.๐ ๒๐๑๘ ผลการจัดอันดับของไทยในภาพรวมพบว่า ประเทศไทยมีผลคะแนนและอันดับดีขึ้นจากปีที่ผ่านมา ผลการจัดอันดับของไทยปี ๒๕๖๑ อยู่ที่อันดับ ๓๘ จาก ๑๔๐ ประเทศ ดีขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ที่อยู่อันดับ ๔๐ คะแนนต่ำที่สุดและเกี่ยวข้องกับการศึกษาเป็นอย่างมากคือ ทักษะการคิดวิเคราะห์ของครู (Critical thinking in teacher) พบว่าได้คะแนน ๓.๑ จาก ๗ คะแนน หรือ ๓๔.๒ เมื่อเทียบกับ ๑๐๐ คะแนน

๓. IMD World Competitiveness Center ในปี ๒๐๑๗ หรือ WCY ๒๐๑๗ ประเทศไทยมีผลที่ดีขึ้นทั้งโดยคะแนนและอันดับ โดยมีคะแนนรวมในปีนี้อยู่ที่ ๘๐.๐๕๕ เปรียบเทียบกับ ๗๔.๖๘๑ ในปี ๒๐๑๖ และมีอันดับที่ดีขึ้น ๑ อันดับ โดยเลื่อนขึ้นจากอันดับที่ ๒๘ ในปี ๒๐๑๖ เป็นอันดับที่ ๒๗ โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ผลการจัดอันดับของไทยด้านนี้ยังอยู่ในอันดับค่อนข้างต่ำ และต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ โดยได้รับการจัดอันดับที่ ๔๙ ไม่เปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปี ๒๐๑๕ และขีดความสามารถในการแข่งขันลดลงจากปี ๒๐๑๓ - ๒๐๑๔

๔. The IMD World Digital Competitiveness ประเทศไทยอยู่ลำดับที่ ๔๑ มี ๖๓.๗๑ คะแนน ลดลงไป ๒ ลำดับ จากลำดับที่ ๓๙ ในปี ๒๐๑๖ เมื่อเทียบกับประเทศที่มี GDP ต่อประชากรน้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ มีทั้งหมด ๓๒ ประเทศ พบว่าประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียมาเป็นลำดับที่ ๑ ด้วยคะแนน ๗๙.๙๔๔ คะแนน เมื่อลงรายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่าในด้านความรู้ ไทยมีความสามารถในการแข่งขันในอันดับที่ ๔๔ ลดลง ๒ อันดับ เทียบกับปี ๒๐๑๖ โดยลดลงมาจาก ๒ ปัจจัยย่อยคือ การฝึกอบรมและการศึกษากับความสนใจในวิทยาศาสตร์ ส่วนด้านเทคโนโลยีอยู่อันดับ ๓๐ ซึ่งอันดับไม่เปลี่ยนเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว

๕. รายงาน Doing Business ๒๐๑๗ ของธนาคารโลก พบว่าประเทศไทยถูกจัดลำดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ ในอันดับที่ ๔๖ จากทั้งหมด ๑๙๐ ประเทศ โดยมีคะแนนการประเมินแบบ Distance to Frontier (DTF) เท่ากับ ๗๑.๔๒ คะแนน

๖. QS World University Rankings ๒๐๑๘ พบว่ามีเพียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหิดลที่ติดอันดับ ๑ ใน ๕๐๐ ของมหาวิทยาลัยระดับโลก โดยมีอันดับที่ ๒๔๕ (อันดับที่ ๔๐ ของเอเชีย) และ ๓๓๔ (อันดับที่ ๗๑ ของเอเชีย) และมีทั้งหมด ๘ มหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ ๑ ใน ๑,๐๐๐ อันดับแรก โดยมีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (อันดับที่ ๕๕๑ - ๖๐๐) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (อันดับที่ ๖๐๑ - ๖๕๐) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อันดับที่ ๗๕๑ - ๘๐๐) มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (อันดับที่ ๘๐๑ - ๑๐๐๐)

## ๔.๒ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะนี้จะเชื่อมโยงเฉพาะประเด็นทางการศึกษา ดังนี้

๑. จาก GCI และ GCI ๔.๐ พบว่าความไม่เสถียรของรัฐบาลความไม่เสถียรด้านนโยบายซึ่งรวมถึงนโยบายทางการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาอาจต้องมิกลหรือเครื่องมือที่มีความเสถียรด้านนโยบายทางการศึกษา แม้จะเปลี่ยนรัฐบาล เครื่องมือที่สำคัญ ได้แก่ การตรากฎหมายการศึกษา เช่น พระราชบัญญัติการศึกษา หรือแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเนื้อหาต้องสะท้อนการปลูกฝังการแก้ปัญหาในด้านต่างๆ ในระยะยาว เช่น การคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งที่พบใน GCI และจาก GCI ๔.๐ ที่ให้ความสำคัญกับทุนมนุษย์ ดังนั้น การจัดการศึกษาต้องลดความเหลื่อมล้ำของประชาชนทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพของการศึกษา โดยเฉพาะฝีมือแรงงานต้องได้รับการศึกษาที่พอเพียง

๒. จาก IMD World Competitiveness พบว่าปัจจัยทางการศึกษากลับมาเป็นที่จุดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเห็นได้ชัด เพราะอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาอยู่ในอันดับ ๕๔ แต่อันดับโดยรวมของประเทศไทยอยู่ในอันดับ ๒๗ นั้นหมายความว่าถ้าเราสามารถปฏิรูปการศึกษาแล้วมีพัฒนาการได้อย่างมีนัยสำคัญ จนอันดับทางการศึกษาดีขึ้น ก็จะทำให้อันดับความสามารถในการแข่งขันโดยรวมดีขึ้นแน่นอน โดยเฉพาะการปรับปรุงอัตราส่วนของครูต่อนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งปัจจุบันอยู่ในอันดับ ๖๓ ซึ่งหมายความว่าอยู่อันดับสุดท้ายเพราะในการจัดอันดับมีทั้งหมด ๖๓ อันดับ ในขณะที่เดียวกันต้องปรับปรุงในด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ได้แก่การเพิ่มจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากร ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพโดยรวม และการประหยัดพลังงาน เพราะตัวชี้วัดเหล่านี้อยู่ในระดับต่ำมาก

๓. ความยากง่ายในการประกอบธุรกิจแม้อันดับจะไม่ได้แย่อะไร โดยอันดับ ๔๙ จาก ๑๙๐ ประเทศ แต่รัฐเองยังต้องปรับปรุงการทำงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งนวัตกรรมในการบริหารและการดำเนินงานเพื่อลดขั้นตอนการทำงาน การลดเวลาในการดำเนินงาน รวมทั้งลดต้นทุนต่างๆ ของผู้ประกอบการ ถึงแม้ในปัจจุบันจะได้กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินงานโดยการลดขั้นตอนการทำงาน โดยการนำ One stop service มาใช้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ๒๕๕๙) และรัฐบาลก็ให้ความสำคัญมาก่อนหน้านั้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ๒๕๕๗) แต่ก็ยังไม่เพียงพอและจำเป็นต้องพัฒนาขึ้นไปอีก โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในขั้นตอนการทำงานซึ่งนอกจากจะช่วยลดเวลาแล้วยังสามารถลดต้นทุนในการดำเนินงานได้มากขึ้น

๔. ผลการจัดลำดับมหาวิทยาลัยโลก พบว่ามีเพียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหิดลที่ติดอันดับ ๑ ใน ๕๐๐ ของมหาวิทยาลัยระดับโลก จะเห็นว่ามหาวิทยาลัยของไทยทุกมหาวิทยาลัยยังปรับตัวเองเข้าไม่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ โดยเฉพาะในยุคดิจิทัล อย่างไรก็ตามการพัฒนาวิทยาลัยให้มีคะแนนเพิ่มขึ้นไม่ใช่เรื่องง่าย ไม่ว่าจะเป็นความมีชื่อเสียงทางวิชาการ ชื่อเสียงผู้ว่าจ้างงานบัณฑิตที่จบออกไป การอ้างอิงผลงานวิจัยต่อคณาจารย์ ส่วนเกณฑ์ด้านสัดส่วนคณาจารย์ต่อนักศึกษาอาจดีขึ้นเนื่องมาจากโครงสร้างประชากร ในขณะที่สัดส่วนคณาจารย์และนักศึกษาที่เป็นชาวต่างชาติหลายๆ มหาวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงชั้นนำของประเทศมีแนวโน้มที่ดีขึ้น ส่วนมหาวิทยาลัยโดยทั่วไปนั้นยังคงเป็นไปได้ยาก

ซึ่งประเด็นอันดับของมหาวิทยาลัยนี้ ส่วนหนึ่งมาจากระบบบริหารจัดการและเป้าหมายยังขาดประสิทธิภาพ และความชัดเจนแม้จะออกจากระบบราชการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐจำนวนหนึ่งแล้ว แต่การบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยของไทยส่วนใหญ่ยังขาดหรือไร้ซึ่งอิสรภาพในการบริหารจัดการ เนื่องจาก

งบประมาณแผ่นดินส่วนหนึ่งรวมทั้งงบรายได้ของมหาวิทยาลัยยังถูกกำกับและควบคุมด้วยระบบที่ขาดประสิทธิภาพเน้นการลงรายละเอียดตามแบบแผนการบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) จึงขาดความคล่องตัวทำให้บริหารได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพพอที่จะสามารถแข่งขันระดับนานาชาติได้อย่างแท้จริง ยิ่งไปกว่านั้นมหาวิทยาลัยยังขาดอิสระภาพในการปรับหลักสูตรให้ได้ตามมาตรฐานสากลเนื่องจากติดอยู่ในระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานของ สกอ. ซึ่งมุ่งเน้นกำกับมหาวิทยาลัยของรัฐหรือที่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนให้ได้มาตรฐานเบื้องต้นมากกว่าการมุ่งเน้นมาตรฐานความเป็นเลิศที่แข่งขันระดับสากล (เกียรติรักษารัฐธรรมนูญ, ๒๕๖๑) กล่าวได้ว่าถ้าต้องยกระดับคุณภาพมหาวิทยาลัยไทยจำเป็นต้องเพิ่มความเป็นอิสระ (Autonomous) อย่างไรก็ตามความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยไทยนี้ได้มีการพิจารณาและวิพากษ์วิจารณ์กันมามากกว่าสามสิบปี นับตั้งแต่การเห็นว่าระบบอุดมศึกษาไทยอยู่ในภาวะวิกฤติ ยิ่งเมื่อมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับให้แตกต่างไปจากมหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย อันมีผลให้เกิดสภาพทางเลือกที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยที่รัฐเป็นเจ้าของกับระบบราชการ จากนั้นความเป็นอิสระจากระบบราชการก็เป็นประเด็นสำคัญมากขึ้นจนในระยะยี่สิบปีหลังนี้ (จรัส สุวรรณเวลา, ๒๕๕๑) นอกจากนี้การพัฒนาอุดมศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น หรือแม้แต่การเป็นศูนย์กลางบัณฑิตศึกษาในภูมิภาค (ซึ่งประเด็นนี้จะทำให้สัดส่วนของนักศึกษาต่างชาติเพิ่มขึ้นไปด้วยแน่นอน) ต้องอาศัยความคิดและความพยายามอยู่หลายประการ ได้แก่

- **การวางนโยบายและเป้าหมายให้ชัดเจน** ต้องชัดเจนว่าเป็นการร่วมมือกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคหรือเป็นความพยายามที่จะยกระดับของตนเอง เพราะแต่ละเป้าหมายจะมีกระบวนการที่แตกต่างกัน
- **การวางแผนยุทธศาสตร์** หากมุ่งที่จะให้เกิดผลสำเร็จและไม่เป็นปัญหาที่จะต้องแก้ไขในอนาคต จะต้องวางแผนงานและยุทธศาสตร์ให้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกสาขาวิชาที่สามารถแข่งขันได้และเกิดประโยชน์กับเป้าหมาย
- **การบริหารจัดการ** โครงสร้างการบริหารสำหรับกิจกรรมที่มีความสลับซับซ้อนเช่นนี้ ต้องอาศัยความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัวในการแก้ปัญหาและปรับเปลี่ยน ตลอดจนการตัดสินใจในสภาพที่มีความเสี่ยงสูง กิจกรรมต่างๆ คงต้องมีขึ้นเชิงและวิธีการที่เหมาะสม
- **คุณภาพอาจารย์และการบริการ** หัวใจของความสำเร็จในการจัดการบัณฑิตศึกษาที่เป็นนานาชาติอยู่ที่คุณภาพ ซึ่งต้องอาศัยคุณภาพของอาจารย์ การคัดเลือก การรักษา และพัฒนาอาจารย์เป็นปัจจัยกำหนดความสำเร็จ
- **วิธีก้าวกระโดดและนวัตกรรม** ด้วยสภาพของอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันที่มีปัญหาและข้อจำกัด ตลอดจนความอ่อนแออยู่มาก พัฒนาการสู่ความเป็นศูนย์กลางบัณฑิตศึกษาในภูมิภาค คงต้องอาศัยวิธีก้าวกระโดดไปสู่ข้างหน้าด้วยอัตราเร็วที่สูงกว่าปกติ การร่วมมือกับผู้มีพลังและความสามารถอยู่แล้วจะมีส่วนช่วยได้
- **การประชาสัมพันธ์และการติดต่อ** บนเส้นทางสู่ความเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสารอยู่มากมาย และต้องกระทำเชิงรุกจึงจะเพียงพอที่จะเกิดผล ทั้งนี้ต้องมีคุณภาพและความจริงใจในการสื่อสารเพื่อสร้างความเชื่อถือ

## เอกสารอ้างอิง

- เกียรติ รัชชัฎธรรม.(๒๕๑๗) โลกมองอุดมศึกษาไทยบนความท้าทายกับการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกโฉม.  
[https://www.matichon.co.th/article/news\\_๘๗๗๔๕๓](https://www.matichon.co.th/article/news_๘๗๗๔๕๓) สืบค้นเมื่อ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑
- จรัส สุวรรณเวลา.(๒๕๕๑). ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยไทย.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.  
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ(๒๕๕๙)หนึ่งทศวรรษประเทศไทยกับการจัดอันดับความยาก-ง่าย  
ในการประกอบธุรกิจ Ease of Doing Business ของธนาคารโลก, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ  
ราชการ (ก.พ.ร.)
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (๒๕๕๗) สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรีวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗  
เรื่อง รายงานผล Doing Business ๒๐๑๕ และแนวทางการดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริการ  
ของหน่วยงานภาครัฐ [http://opdc.go.th/print.php?url=tab\\_view&cat=N&id=๔๕๒](http://opdc.go.th/print.php?url=tab_view&cat=N&id=๔๕๒)
- IMD World Competitiveness Center (๒๐๑๗). IMD World Competitiveness Yearbook ๒๐๑๗.
- IMD World Competitiveness Center (๒๐๑๗). IMD World Digital Competitive Ranking ๒๐๑๗.
- World Bank (๒๐๑๗). Doing Business ๒๐๑๗ Equal: Opportunity for All. International Bank for  
Reconstruction and Development /The World Bank.
- World Economic Forum (๒๐๑๘).[http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report๒๐๑๘/  
country-economy-profiles/#economy=THA](http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report๒๐๑๘/country-economy-profiles/#economy=THA)
- World Economic Forum (๒๐๑๘a).[http://reports.weforum.org/pdf/gci๔-๒๐๑๘/WEF\\_GCI๔\\_๒๐๑๘\\_  
Profile\\_THA.pdf](http://reports.weforum.org/pdf/gci๔-๒๐๑๘/WEF_GCI๔_๒๐๑๘_Profile_THA.pdf)
- World Economic Forum (๒๐๑๘a):[http://reports.weforum.org/pdf/gci๔-๒๐๑๘/WEF\\_GCI๔\\_๒๐๑๘\\_  
Profile\\_SGP.pdf](http://reports.weforum.org/pdf/gci๔-๒๐๑๘/WEF_GCI๔_๒๐๑๘_Profile_SGP.pdf)
- World Economic Forum (๒๐๑๘b): [https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-  
rankings/world-competitiveness-ranking-๒๐๑๘/](https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-competitiveness-ranking-๒๐๑๘/)
- World Economic Forum (๒๐๑๗).[http://reports.weforum.org/pdf/gci-๒๐๑๗-๒๐๑๘-scorecard/WEF\\_  
GCI\\_๒๐๑๗\\_๒๐๑๘\\_Scorecard\\_GCI.pdf](http://reports.weforum.org/pdf/gci-๒๐๑๗-๒๐๑๘-scorecard/WEF_GCI_๒๐๑๗_๒๐๑๘_Scorecard_GCI.pdf)











**สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา  
คณะกรรมการอิสระเพื่อการศึกษา**